

PRAVILA VATROGASNE SLUŽBE REPUBLIK SLOVENIJE

I. PRVO POGLAVLJE

OPĆE ODREDBE

1. Osobine i upotreba pravila vatrogasne službe

Ova Pravila vatrogasne službe (u daljnjem tekstu: pravila) uređuju prava i dužnosti operativnih vatrogasinja i vatrogasaca (u daljnjem tekstu: vatrogasci) tijekom obavljanja vatrogasne službe kod dobrovoljnih i profesionalnih vatrogasaca, industrijskih, aerodromskih i drugih vatrogasnih postrojbi koje organiziraju trgovačka društva, zavodi i druge organizacije, pravila vladanja i ponašanja vatrogasaca prilikom obavljanja vatrogasne službe i djelovanja u vatrogasnim organizacijama, red u vatrogasnim objektima, načela za izvođenje vatrogasnih intervencija, alarmiranja vatrogasaca, javne vatrogasne službe, vatrogasne formacije, vatrogasnih događaja i vatrogasnih pogreba.

Ova pravila se smisleno upotrebljavaju i vrijede također za druge skupine vatrogasaca, članica i članova (u daljnjem tekstu: članovi) dobrovoljnih vatrogasnih organizacija koji nemaju položaj operativnog vatrogasca te zaposlenike u vatrogasnim organizacijama koji obavljaju za vatrogasnu službu pomoćne ili prateće pravne, materijalne, financijske, tehničke i druge poslove.

Ova pravila se koriste također kod školovanja i osposobljavanja vatrogasaca, sudjelovanje na međunarodnim aktivnostima, na vatrogasnim takmičenjima i javnim priredbama te u drugim aktivnostima pri čemu se njihova upotreba smisleno prilagođava propisima na osnovi kojih se takve aktivnosti odvijaju.

Ova pravila uređuju skupna pitanja obavljanja vatrogasne službe za dobrovoljne i profesionalne vatrogasce. Sukladno s ovim pravilima može Vatrogasni savez Slovenije za pojedina pitanja djelovanja dobrovoljnih vatrogasaca donijeti posebna pravila.

U ovim pravilima upotrebljeni izraz vatrogasac, zapovijednik i drugi napisani u muškom gramatičkom obliku se upotrebljavaju kao neutralni za muški i ženski rod.

2. Upoznavanje s pravilima

S ovim pravilima se moraju upoznati vatrogasci kod učlanjenja u vatrogasnu organizaciju ili kod započinjanja rada u vatrogasnoj postrojbi te ih upotrebljavaju cijelo vrijeme obavljanja vatrogasne službe ili članstva u vatrogasnoj organizaciji.

3. Vatrogasni rad

Vatrogasni rad po ovim pravilima je obavljanje operativnih zadataka vatrogastva te drugih zadatke i aktivnosti u vatrogasnoj službi sukladno s formacijom vatrogasne postrojbe obzirom na sistematizaciju rada, propise te pravila vatrogasne struke i programom rada vatrogasne organizacije. Vatrogasni rad je također obavljanje rada i aktivnosti u organima vatrogasnih organizacija te djelovanje u športskim, kulturnim i drugim djelatnostima koje organiziraju ili izvode vatrogasne organizacije.

4. Operativni zadatak vatrogastva

Operativni zadatak vatrogastva ili vatrogasni zadatak su gašenje i spašavanje kod požara, kod prometnih nesreća, prirodnih i industrijskih nesreća, zaštita i spašavanje osoba, imovine, okoliša i kulturnih dobara od prirodnih i drugih nesreća, vatrogasna dežurstva te drugi opći zadaci za spašavanje uključujući i preventivne i operativne zadatke zaštite od požara.

5. Vatrogasna služba

Vatrogasna služba je profesionalno ili dobrovoljno obavljanje operativnih zadataka vatrogastva.

6. Vatrogasna organizacija

Vatrogasna organizacija je dobrovoljno vatrogasno društvo i njegova vatrogasna postrojba, vatrogasni savez, profesionalna vatrogasna postrojba organizirana kao teritorijalna vatrogasna postrojba ili kao vatrogasna postrojba koju je organiziralo trgovačko društvo, zavod ili druga organizacija sukladno propisima. Dobrovoljnu vatrogasnu organizaciju vodi predsjednik, profesionalnu vatrogasnu postrojbu vodi predstojnik (ravnatelj ustanove).

7. Javna vatrogasna služba

Javna vatrogasna služba je organiziranost dobrovoljnih i profesionalnih vatrogasnih postrojbi na području općine ili grada s određenim operativnim područjem na osnovi javnih ovlasti i u skladu s propisima o međusobno usklađenim planovima aktiviranja, održavanja pripravnosti i rada vatrogasnih postrojbi te usklađenim i vođenim postrojbama, osiguravaju pripravnost, preventivu te djelovanje vatrogasnih postrojbi na području općine ili grada od prirodnih i drugih nesreća te između drugih vatrogasnih intervencijama.

8. Vatrogasno zapovijedništvo

Vatrogasno zapovijedništvo je središnje tijelo za osiguranje pripravnosti i vođenje javne vatrogasne službe te usklađivanje djelovanja vatrogasnih postrojbi na području općine ili grada. Vatrogasno zapovijedništvo se organizira za općinsku (gradsku) i regionalnu odnosno pokrajinsku razinu te u vatrogasnim savezima. Vatrogasno zapovijedništvo vodi zapovjednik.

9. Formacija vatrogasne postrojbe

Formacija vatrogasne postrojbe je s propisima i ovim pravilima definiran popis funkcionalnih vatrogasnih dužnosti s kojima se definiraju u vezi s planom zaštite od požara općine ili grada a obzirom na plan zaštite i spašavanja od požara (u daljnjem tekstu: općinski ili gradski plan zaštite i spašavanja), vrsta i veličina vatrogasne postrojbe. Formacija kod profesionalne vatrogasne postrojbe se definira s aktom o organizaciji i sistematizaciji.

10. Vatrogasna postrojba

Vatrogasna postrojba je profesionalna ili dobrovoljna postrojba koja obavlja operativne poslove ili zadaće vatrogastva na požarima, prirodnim i drugim nesrećama u definiranom

formacijskom sastavu na području za koje je osnovana odnosno zadužena i ispunjava druge uvjete određenih propisima.

11. Taktička jedinica

Taktička jedinica je brojčano određena skupina vatrogasaca koja s pripadajućom vatrogasnom zaštitnom i spasilačkom opremom samostalno i sigurno obavlja operativne zadatke vatrogastva u skladu s načelima vatrogasne struke. Taktička vatrogasna jedinica se povezuje u više taktičke vatrogasne jedinice.

12. Posada vatrogasnog vozila

Posada vatrogasnog vozila je određeni broj vatrogasaca koji je potreban da se pri obavljanju vatrogasnog posla najbolje učinkovito iskoristi tehnička mogućnost i namjena vatrogasnog vozila za što je vatrogasno vozilo izrađeno.

13. Vatrogasna patrola

Vatrogasna patrola je skupina operativnih vatrogasaca koji planski nadziru ili motre uvjete za požar ili uvjete za nastanak drugih opasnosti na određenom smjeru određenog područja.

14. Dežurna operativna jedinica

Dežurna operativna jedinica je skupina stalno prisutnih odnosno stalno dostupnih vatrogasaca kojih mora biti toliko vatrogasaca koliko je potrebno za izvršnu operativnu sposobnost vatrogasne postrojbe. Operativna sposobnost vatrogasne postrojbe je sposobnost vatrogasne postrojbe koja gledano na broj i količinu te raspoloživost vatrogasne zaštitne i spasilačke opreme omogućava obavljanje nužnih operativnih zadataka vatrogasne postrojbe. Stalno dostupni vatrogasci su oni koji su u pripravnosti kod kuće ili su dostupni s pomoću tehničkih sredstava.

15. Operativni vatrogasni plan

Operativni vatrogasni plan je plan koji uređuje obavješćivanje, aktiviranje i djelovanje vatrogasnih postrojbi i sastavni je dio općinskog odnosno gradskog plana zaštite i spašavanja. Plan obavješćivanja i aktiviranja vatrogasnih postrojbi koji je sastavni dio operativnog vatrogasnog plana mora se dostaviti također odgovarajućem centru obavješćivanja (Centar 112).

16. Aktiviranje

Aktiviranje je postupak na osnovi kojeg se vatrogasci ili vatrogasne postrojbe što hitnije, organizirano, sigurno i učinkovito odvoze na zaprimljeni poziv za pomoć. Aktiviranje se izvodi po propisanim postupcima i planu aktiviranja u operativnim vatrogasnim planovima koji su dio općinskog ili gradskog plana zaštite i spašavanja.

17. Vatrogasna intervencija

Vatrogasna intervencija je izvršenje operativnog zadatka vatrogastva u skladu s propisima, planovima i pravilima vatrogasne struke.

18. Vatrogasna zaštitna i spasilačka oprema

Vatrogasna zaštitna i spasilačka oprema je oprema za osobnu i skupnu zaštitu vatrogasaca kod izvođenja operativnih zadataka vatrogastva.

Vatrogasna spasilačka oprema je svako oruđe, naprava ili sredstvo koje je napravljeno ili prilagođeno za namjenu da se koristi za izvođenje operativnih zadataka vatrogastva.

Može se koristiti i vatrogasna zaštitna i spasilačka oprema koja je standardizirana i za dobrovoljne vatrogasce također tipizirana u skladu s aktima Vatrogasnog saveza Slovenije. Vatrogasna zaštitna i spasilačka oprema mora biti u skladu s odgovarajućim standardima za takvu vrstu opreme. Vatrogasci ju mogu prilagoditi za obavljanje svoje djelatnosti ako se time ne smanjuje sigurnost i ugrožavanje zdravlja pri njenoj uporabi.

19. Operativni vatrogasac

Operativni vatrogasac je osoba koja profesionalno ili dobrovoljno obavlja operativne zadatke vatrogastva i stručno je osposobljena za te zadatke, ispunjava propisane psihofizičke i zdravstvene zahtjeve te druge uvjete i potpisala je izjavu te ima vatrogasnu iskaznicu.

20. Profesionalni vatrogasac

Profesionalni vatrogasac po ovim pravilima je operativni vatrogasac u profesionalnoj teritorijalnoj vatrogasnoj postrojbi i zaposlenik koji profesionalno obavlja operativne zadatke vatrogastva u trgovačkom društvu, zavodu ili drugoj organizaciji.

21. Nošenje vatrogasne odore, oznaka i činova

Kod obavljanja vatrogasnog posla vatrogasci nose propisanu odoru, oznake i činove. Odoru, oznake i činovi nose također članovi dobrovoljnih vatrogasnih organizacija koji ne djeluju u operativnim vatrogasnim postrojbama. Profesionalni vatrogasci koji obavljaju vatrogasni posao u profesionalnim jezgrama dobrovoljnih vatrogasnih društava ili vatrogasnim savezima nose odore, oznake i činove dobrovoljnih vatrogasaca.

Odore, oznake i činovi profesionalnih vatrogasaca nose vatrogasci u teritorijalnim profesionalnim vatrogasnim postrojbama i u vatrogasnim postrojbama koje organiziraju trgovačka društva, zavodi i druge organizacije uključujući i vatrogasne postrojbe na aerodromima. Odore profesionalnih vatrogasaca mogu nositi također zaposlenici u profesionalnim vatrogasnim postrojbama koji ne obavljaju operativne zadatke vatrogastva.

Činove, oznake dobrovoljnog i oznake profesionalnog vatrogasca, oznake pripadnosti, oznake specijalnosti, položajne oznake te oznake provedenih godina u vatrogasnoj službi su određeni posebnim propisom.

Vatrogasac koji nosi vatrogasnu odoru s oznakama i činovima predstavlja vatrogasnu organizaciju, zato mora voditi brigu o svom izgledu i primjerenom vladanju sukladno kodeksu etike dobrovoljnih odnosno profesionalnih vatrogasaca.

Operativni vatrogasci moraju biti za vrijeme vatrogasne službe uređeni tako da im brada, kosa, nokti i drugi dodaci ne ometaju ili ugrožavaju kod upotrebe osobne ili skupne zaštitne opreme odnosno da ne ugrožavaju njihovu sigurnost kod vatrogasnog posla.

22. Činovi

Činovi označavaju položaj vatrogasaca u hijerarhiji članova vatrogasne organizacije. Čin označava stupanj skupne osposobljenosti vatrogasca s obzirom na njegovu opću izobrazbu, stručnu osposobljenost, dužinu staža u vatrogastvu, te sposobnosti u hijerarhiji vatrogasne organizacije.

23. Položaj i položajna oznaka

Položaj je određena dužnost ili funkcija u hijerarhiji dobrovoljne vatrogasne organizacije odnosno kod profesionalnih vatrogasaca radno mjesto s posebnim odgovornostima i ovlastima.

Položajna oznaka označava položaj vatrogasca u vatrogasnoj organizaciji u pogledu njegove funkcionalne ili organizacijske dužnosti.

24. Vatrogasna iskaznica

Vatrogasna iskaznica je papir (kartica) s propisanim podacima i slikom imaoca iskaznice, s kojom dobrovoljni ili profesionalni vatrogasac dokazuje članstvo ili zaposlenost u vatrogasnoj organizaciji odnosno dokazuje svoj identitet.

25. Zastava

Svaka vatrogasna organizacija ima svoju zastavu kojoj je oblik određen u statutu.

II. POGLAVLJE

PONAŠANJE I ODNOSI

26. Svečana izjava

Svaki član operativne vatrogasne postrojbe kod ulaska u operativnu vatrogasnu postrojbu potpiše na upriličenoj svečanosti pristupnu izjavu koja glasi:

„(ime i prezime), izjavljujem da ću kao član vatrogasne postrojbe vatrogasnu službu obavljati savjesno i požrtvovno.“

27. Opća načela

Vatrogsci kod obavljanja vatrogasne službe i radu u vatrogasnoj organizaciji poštuju temeljne tradicije slovenskog vatrogastva, prijateljstva, solidarnost, pomoć drugome u nesreći, briga za podređene, hrabrost, odlučnost, nesebičnost i požrtvovnost. Žive i rade pošteno, odgovorno i u skladu s općim moralnim načelima.

Vatrogasci između sebe i s drugim osobama komuniciraju otvoreno, uljudno, strpljivo, s poštovanjem i u skladu s opće prihvaćenim moralnim načelima.

28. Jednaka dostupnost i jednakopravnost

Vatrogasci izražavaju kod obavljanja vatrogasne službe poštovanje i povjerenje u kolegu i ojačavaju prijateljstvo u vatrogasnoj organizaciji. Sprečavaju bilo koju netrpeljivost ili

nejednakost u vatrogstvu glede na spol, rasu, vjersku ili političko opredjeljenje odnosno bilo koja druga osobno uvjerenje. U vatrogasnoj organizaciji vlada načelo jednake dostupnosti svim položajima i zadacima za sve vatrogasce koji ispunjavaju zahtjevane uvjete ne gledajući na spol ili bilo koje osobno uvjerenje.

29. Nepolitičko djelovanje

Vatrogsci u vatrogasnim odorama ne mogu biti na političkim skupovima, te se kao vatrogasci ne opredjeljuju o političkom uvjerenju i političkim stavovima te odbacuju političko djelovanje u vatrogasnim organizacijama i vatrogasnim domovima. Vatrogasci odbijaju upotrebu vatrogasne spasilačke opreme kod održavanja političkih aktivnosti ili promocija i djelovanja političkih stranaka.

30. Zabrana širenja netolerantnosti (netrpeljivosti)

Nespojivo s temeljnim načelima vatrogastva i časti vatrogasaca je postupanje vatrogasaca u uniformi ili kao vatrogasci kad upotrebljavaju zaštitnu i spasilačku opremu na demonstracijama, zborovima ili drugim aktivnostima s kojima se izražava netolerancija ili neprijateljstvo naspram nekih skupina ljudi odnosno promicanja bilo kakvih aktivnosti i pojava, koje su zasnovane na netrpeljivosti u pogledu nacionalnosti, rase, i drugih osobnih uvjerenja. Nespojivo s temeljnim načelima vatrogastva je također nastupanje vatrogasaca i upotreba vatrogasne zaštitne i spasilačke opreme pri sprečavanju demonstracija, štrajkova i sličnih događanja u kojima skupina državljana izražava protest zbog aktualnih političkih, socijalnih ili drugih općih društvenih pitanja, ali ne i za provedbu zaštite, spašavanja i pomoći kod otklanjanju posljedica takvih pojava koje ugrožavaju sigurnost državljana ili imovine.

31. Zabrana uznemiravanja

Bilo koje spolno uznemiravanje, drugo uznemiravanje ili maltretiranje je zabranjeno, neprihvatljivo i nepoželjno. Vatrogasci imaju pravo, da su u svakom radnom okruženju ili kod vatrogasnog posla zaštićeni od uznemiravanja svake vrste i maltretiranja. Kod uznemiravanja i maltretiranja su također sami dužni zaštititi kolege i druge osobe ne gledajući na položaj prijestupnika ili žrtve. Vatrogasci imaju pravo na primjerenu i neposrednu zaštitu kod obavljanja vatrogasnog posla, ako je ugroženo njihovo dostojanstvo. O izloženosti neželjenom ponašanju dužni su izvjestiti nadređenog. Vatrogasci si uzimaju za pravo da spriječe svako ponašanje koje narušava njihovo dostojanstvo ili dostojanstvo osobe s kojom se susreću kod obavljanja vatrogasnog posla.

32. Ponižavanje ili uvreda

Neprikladno je nastupanje vatrogasaca ili uporaba vatrogasne odore ili oznaka na način i u aktivnostima s kojima se ponižava ili vređa vatrogasac ili obavljanje vatrogasnog posla.

33. Prava vatrogasaca

Pri obavljanju operativnih vatrogasnih zadataka imaju vatrogasci naročiti slijedeća prava:

- da slobodno uđu odnosno izađu iz operativne vatrogasne postrojbe, ako su dobrovoljni vatrogasci;

- da se stručno i psihofizički osposobljavaju, vježbaju i polažu zahtjevane ili propisane ispite odnosno druge provjere u skladu s dužnosti koju obavlja u vatrogasnoj organizaciji;
- da upotrebljavaju propisanu osobnu i skupnu zaštitnu vatrogasnu opremu;
- da zahtjevaju dodatna pojašnjenja ili naputke za izvršenje primljenog zadatka;
- da odbiju izvršenje zaprimljenog zadatka s kojim bi učinio kazneno djelo odnosno s kojim bi neposredno ugrozio svoju sigurnost ili sigurnost kolega te drugih osoba u skladu s zakonom i ovim pravilima;
- na poštovanje osobnosti, dostojanstva i jednakog postupanja pri obavljanju vatrogasne službe ne gledajući na bilo koja osobna uvjerenja;
- da predlažu radnje i aktivnosti neposredno nadređenom s kojima se poboljšava rad, učinkovitost i racionalnost rada vatrogasne postrojbe kod obavljanja operativnih vatrogasnih zadataka;
- na liječnički pregled, zdravstveno, mirovinsko i invalidsko osiguranje te osiguranje od nezgode za slučaj smrti, ozljede ili bolesti kod obavljanja vatrogasne službe i drugih prava u skladu s propisima;
- na plaću, nadoknade i ostalo sukladno propisima;
- da prime nagradu, pohvalu, odlikovanje ili drugo priznanje za svoj doprinos razvoju vatrogastva odnosno hrabrog pothvata;

34. Dužnosti vatrogasca

Kod obavljanja operativnih vatrogasnih zadataka imaju vatrogasci posebno slijedeće dužnosti:

- izvršavati povjerene mu dužnosti u skladu s propisima i ovim pravilima, sposobnostima, uvježbanosti te pravilima vatrogasne struke također u najtežim situacijama, osim ako nije neposredno ugroženo njihovo zdravlje ili život;
- dosljedno poštivati načelo nadređenosti u vatrogasnoj postrojbi te obvezno izvršavanje primljenih naredbi;
- poštivanje radne discipline, to je bezuvjetno, točno, pravilno i pravovremeno izvršavanje vatrogasnih zadataka u skladu s ovim pravilima i pravilima vatrogasne struke;
- brinuti se za vlastito stručno i psihofizičko osposobljavanje te uvježbanost i obavljati psihofizičke testove, provjeru tjelesne pripravnosti te znanja u skladu s propisima;
- izvješćivati nadređene o svim događajima i stanjima koji bi mogli ugroziti sigurnost i zdravlje kolege ili drugu osobu;
- koristiti i pažljivo čuvati osobnu i skupnu vatrogasnu zaštitnu i spasilačku opremu;
- poštovati naputke za osiguranje sigurnosti i zdravlja na radu te kod obavljanja vatrogasnog posla s takvom pažnjom da se s tim osigura svoj život i zdravlje te život i zdravlje kolege i drugih osoba;
- jačati kolegijalne odnose u vatrogasnoj organizaciji te međusobnu pomoć;
- poštivati osobnost i dostojanstvo svakog pojedinca u vatrogasnoj organizaciji i izvan nje, njegova prava i temeljne slobode u skladu s Ustavom i zakonom;
- osiguravati ugled vatrogasne organizacije i vatrogasne službe;
- obavljati druge zadatke određene programina vatrogasne organizacije te zaštite od prirodnih i drugih nesreća.

35. Odgovornosti vatrogasca

Vatrogasci preuzimaju odgovornost za obavljanje operativnih zadataka vatrogastva i vatrogasnog posla. Preuzimaju utemeljenu kritiku i poslušaju manjkavosti, popraviti te poboljšati svoj rad i učinkovitost vatrogasne postrojbe kojoj pripada.

POZDRAVLJANJE

36. Vatrogasni pozdrav

Vatrogasci se u odori između sebe pozdravljaju s vatrogasnim pozdravom i imenuju po funkciji ili činu. Vatrogasac s nižim činom je dužan pozdraviti vatrogasca koji ima viši čin. Vatrogasac s višim činom je dužan pozdraviti vatrogasca koji ima viši položaj. Vatrogasac s višim činom ili višim položajem je dužan odpozdraviti. Vatrogasci s jednakim činom ili položajem se istovremeno pozdravljaju.

Ako su vatrogasci u odori izvan razvrstane vatrogasne postrojbe, moraju pozdraviti s vatrogasnim pozdravom himnu Republike Slovenije, himnu druge države, himnu Europske unije, vatrogasnu himnu, predsjednika Republike Slovenije, predsjednika Državnog zbora Republike Slovenije, predsjednika Nacionalnog vijeća Republike Slovenije, predsjednika Vlade Republike Slovenije, predsjednika Ustavnog suda Republike Slovenije i Pučkog pravobranitelja te ministra, zaduženog za zaštitu od prirodnih i drugim nesrećama odnosno zaštite od požara.

Vatrogasci s vatrogasnim pozdravom pozdravljaju također vatrogasne postrojbe i zastave u mimohodu, uniformirane pripadnike drugih snaga za zaštitu, spašavanje i pomoć, policiju i Slovensku vojsku, predstavnike vlasti kada nastupaju ili rade u odori kao vatrogasci.

Vatrogasci se pozdravljaju s dignutom desnom rukom tako da se ispruženim prstima ruke dodiruje slijepočnica. Detalji o vatrogasnom pozdravu i pozdravljanju vatrogasaca uređeni su priručnikom o razvrstavanju vatrogasnih postrojbi Vatrogasnog saveza Slovenije.

37. Pozdravljanje stjegonoše

Stjegonoše sa zastavom u vatrogasnoj postrojbi ili izvan nje na mjestu pozdravljanja na zapovijed za pozdrav, nagne zastavu na svojoj desnoj strani za 45 stupnjeva. Kod kretanja stjegonoše pozdravljaju tako da zastavu nagnu naprijed pod kutom od 45 stupnjeva, donji dio stijega (štapa) prolazi mimo njegove desne noge.

38. Pozdravljanje s vatrogasnom postrojbom

Vatrogasne postrojbe pozdravljaju tako da su vatrogasci u položaju „MIRNO“ a zapovijedajući izvan postrojbe te pozdravljaju vatrogasnim pozdravom. Vatrogasna postrojba pozdravlja dok se ne završi sviranje himne, predaja raporta (prijavka), ili mimohod vatrogasne postrojbe odnosno dok pozdravljena osoba ne izvrši smotru vatrogasne postrojbe. Ako je vatrogasna postrojba u kretanju, pozdravlja samo zapovijedajući koji je izvan postrojbe, vatrogasci su u formacijskom položaju te se okrenu prema pozdravljanoj osobi.

Ako dođe predsjedavajući ili vođa (tajnik, načelnik) vatrogasne organizacije odnosno vatrogasni zapovijednik koji je viši po funkciji ili položaju, tijekom nastave ili drugim osposobljavanjem vatrogasne postrojbe u učionici ili drugom prostoru, sudionici ustanu bez zapovijedi, instruktor zatim predaje raport (prijavak).

Kada vatrogasna postrojba trenira na poligonu kod obilaska predsjednika ili vođe vatrogasne organizacije odnosno vatrogasnog zapovijednika koji je viši po funkciji ili

položaju, vatrogasci ne pozdravljaju i nastavljaju s osposobljavanjem, a instruktor predaje raport (prijavak). Ako vatrogasna postrojba na poligonu kod osposobljavanja ili vježbanja se odmara, kod obilaska vatrogasci ustanu bez zapovijedi, a instruktor predaje raport (prijavak).

39. Pozdravljanje vatrogasnih postrojbi

Vatrogasna postrojba pozdravlja:

- himnu Republike Slovenije ili himnu druge države, himnu Europske unije ili vatrogasnu himnu;
- dolazak ili dizanje zastave Republike Slovenije ili zastave Europske unije odnosno zastave drugih država koje organiziraju sudjelovanje na organiziranim priredbama ili aktivnostima;
- dolazak ili dizanje vatrogasne zastave;
- dolazak vatrogasnog stijega (barjaka);
- predsjednika Republike Slovenije, predsjednika Državnog zbora Republike Slovenije, predsjednika Nacionalnog vijeća Republike Slovenije, predsjednika Republike Slovenije, predsjednika Ustavnog suda Republike Slovenije, i pučkog pravobranitelja;
- ministra zaduženog za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća odnosno za zaštitu od požara;
- najvišeg predstavnika vatrogasne organizacije;
- pri vatrogasnom pogrebu.

Vatrogasna postrojba ne pozdravlja kod intervencije, kod vježbe ili osposobljavanja i ako je u vozilu.

ZAPOVIJEDANJE (ZAPOVIJED)

40. Nadležnost za zapovijedanje

Pravo zapovijedanja ima vatrogasni zapovijednik, zapovijednik vatrogasnih zapovijedništava, vođa skupine, vođa intervencije i vatrogasci koje je ovlastio zapovijednik ili vođa intervencije. Svi koji imaju pravo zapovijedati su nadređeni.

41. Vatrogasni zapovijednik

Vatrogasni zapovijednik je nadređeni vatrogasac koji vodi operativni dio vatrogasne postrojbe i ima pravo zapovijedati vatrogasnom postrojbom odnosno pojedinačno ili većim formacijskim sastavom vatrogasne postrojbe. Brine se za stručni rad vatrogasne postrojbe. Vatrogasni zapovijednik izvodi funkciju zapovijedanja po načelu nadređenosti (jednog starješine) tako da sa svakim formacijskim sastavom zapovijeda samo jedan njemu podređeni vatrogasni zapovijednik.

Svaki vatrogasac u vatrogasnoj postrojbi ili formacijskom sastavu mora znati komu je podređen. Svaki vatrogasac ima samo jednog neposredno nadređenog. Svaki vatrogasni zapovijednik mora znati tko mu je nadređen i tko mu je podređen, te tko ga zamjenjuje, ako ne može zapovijedati podređenom postrojbom zbog opravdanih razloga.

Nadređeni i podređeni međusobno si izražavaju poštovanje i međusobno povjerenje.

42. Zapovijednik formacijskih sastava

Zapovijedanje u vatrogasnoj postrojbi provode vatrogasni zapovijednici slijedećih formacijskih sastava:

- zapovijednik brigade;
- zapovijednik bataljuna;
- zapovijednik čete;
- vodnik – zapovijednik voda;
- desetar – zapovijednik odjeljenja;
- vođa grupe.

Vatrogasni zapovijednici formacijskih sastava iz prethodnog stavka su si među sobno u razmjeru nadređeni i podređeni te od tuda potječu njihovo zapovijedanje.

43. Prava i dužnosti vatrogasnog zapovijednika

Vatrogasni zapovijednik ima kod vođenja vatrogasne postrojbe prava i dužnosti u skladu s Zakonom o vatrogastvu, statutom vatrogasne organizacije i ovim pravilima.

Vatrogasni zapovijednik je ovlašten da:

- brine i odgovara za operativnu pripravnost vatrogasne postrojbe;
- organizira i nadzire osposobljenost, uvježbanost i pripravnost vatrogasne postrojbe te brine da njeni pripadnici obavljaju zdravstveni pregled te druge propisane ispite ili provjeravanja;
- brine o ispravnosti vatrogasne zaštitne i spasilačke opreme;
- brine se o disciplini, nadzire izvođenje zadataka i naredbi te zahtjeva zakonito, stručno, pravilno i pravovremeno izvođenje vatrogasnih zadataka;
- osigurava vježbe, planira osposobljavanje, dežurstva, pripravljenost, izvješća i prezentacije rada u vatrogasnoj postrojbi;
- zapovijeda vatrogasnom postrojbom na požaru, prirodnim i drugim nesrećama te drugim vatrogasnim intervencijama na vježbama, vatrogasnim takmičenjima i nastupima;
- nadzira rad svih zapovijednika i vođa posebnih podređenih formacijskih sastava;
- brine za sigurnost i zdravlje na radu pripadnika vatrogasne postrojbe kod obavljanja vatrogasne službe;
- utvrđuje okolnosti u kojima je došlo do nesreće pripadnika vatrogasne postrojbe te prijavljuje nesreću odgovarajućem tijelu zbog utvrđivanja istine što je uzrokovalo stradavanje kod obavljanja vatrogasne službe;
- brine o poštivanju osobnosti, dostojanstva i jednak tretman vatrogasaca u vatrogasnoj službi;
- odgovara za izradu operativnih planova vatrogasne postrojbe, za izradu propisanih izvješća o vatrogasnim intervencijama te analize intervencije;
- odgovara za poboljšanje i dopunjavanje tehničke opremljenosti vatrogasne postrojbe u skladu s kategorizacijom i potrebama;
- omogućuje sudjelovanje s drugim vatrogasnim postrojbama na strukovno – tehničkom području vatrogastva;
- se u pograničnom području brine za suradnju s vatrogasnim postrojbama u susjednoj državi;
- se brine za uvježbavanje organizacijskih, tehničkih i drugih stručnih zadataka u vatrogasnoj postrojbi koje je odredilo vatrogasno zapovijedništvo;

- je odgovoran za upoznavanje pripadnika vatrogasne postrojbe s njihovim pravima i dužnostima te ovim pravilima.

Postupci izvršavanja pojedinih zadataka iz prijašnjeg stavka se mogu urediti posebnim aktom vatrogasne organizacije.

44. Izvršavanje zapovijedi

Vatrogasni zapovijednik zapovijedanje i vođenje vatrogasnom postrojbom odnosno formacijskim sastavom vatrogasnih postrojbi obavlja s izdavanjem naredbi i zapovijedi. Naredba se izdaje taktičnoj jedinici veličine voda i višim taktičkim jedinicama. Izvršavanje naredbe u taktičkoj jedinici se osigurava s izdavanjem zapovijedi. Nalog vodu ili višem taktičkom sastavu se izdaje pismeno ili usmeno. Zapovijed se izdaje usmeno.

Podređeni može zahtijevati od nadređenog dodatna pojašnjenja i uputstva da bi mogao razumjeti i izvršiti primljen nalog ili zapovijed. Podređeni protiv naloga ili zapovijedi može prigovoriti u skladu s Zakonom o vatrogastvu te odbiti njegovo izvršenje ako nije osposobljen niti opremljen za izvršavanje naređene zadatke i bilo bi zato ugrožen njegov život. Podređeni protiv primljenog naloga ili zapovijedi može prigovoriti i odbiti njegovo izvršenje u skladu s Zakonom o vatrogastvu također ako njemu podređeni vatrogasci u formacijskom sastavu nisu osposobljeni niti opremljeni za izvršenje izdatih naloga i ako bi zato bio neposredno ugrožen njihov život. Podređeni može prigovoriti i odbiti izvršenje naloga ili zapovijedi također ako bi s njegovim izvršenjem očito napravio kazneno djelo.

Vatrogasni zapovijednici i pripadnici formacijskih sastava nisu vezani naredbama ili zapovijedima odnosno drugim zahtjevima koje su izdale neovlaštene osobe ili neovlaštena tijela izvan vatrogasne organizacije. Izvršavaju ih po vlastitoj diskrecionoj procjeni ako ocjene da su utemeljene i potrebne. Preporuke i odluke odgovarajućih tijela koja vode i usklađuju zaštitu, spašavanje i pomoć u nesrećama velikog opsega kod kojih sudjeluju također i vatrogasne postrojbe, se obično prenose vatrogasnom zapovijedniku koji je odgovoran za vođenje svih vatrogasnih postrojbi koje sudjeluju pri zaštiti, spašavanju i pomoći u konkretnoj nesreći.

45. Naredba

Naredba je pravovaljan usmeno ili pismeno izražen zahtjev, uputa ili odluka za određeno ponašanje jedne ili više vatrogasnih postrojbi za izvršenje određenih operativnih vatrogasnih zadataka u određenom vremenu, objektu ili na određenom području.

Naredba mora obuhvaćati naročito:

- jasno određen zadatak voda ili višeg taktičkog sastava koju mora ovaj sastav izvršiti tako da podređeni vatrogasni zapovijednik razumije namjenu i opseg te naredbe kako i s kojim mogućnostima bude nalog izvršen;
- sigurnosno upozorenje koje mora podređeni poštivati;
- način logističke i druge opskrbe pripadnika voda ili višeg taktičkog vatrogasnog sastava te vrijeme i mjesto promjene postrojbi ili timova te opreme.

46. Zapovijed

Zapovijed je kratka, nedvojbena, pravovremena i usmeno izrečen zahtjev za izvršenje određenog vatrogasnog zadatka ili zahtjeva kojeg treba izvršiti kao sastavnog dijela operativnog vatrogasnog zadatka.

Zapovijed mora sadržavati:

- naznaku kome je namjenjena (formaciji, pojedincu);

- naznaku zadatka, potrebne vatrogasne spasilačke opreme i vatrogasnih sredstava;
- sigurnosno upozorenje;
- po potrebi također način izvođenja zadatka, način upotrebe sredstava ili vatrogasne zaštitne opreme, logističke opskrbe te zamjene timova, odmora timova te drugih pitanja.

S zapovijedi se vatrogasce razvrstava u skladu s ovim pravilima te vode zasebne formacijske sastave u kretanju te pri izvođenju operativnih vatrogasnih zadataka.

47. Neizvršavanje naredbe i zapovijedi

Neizvršavanje ili nepoštivanje primljene naredbe ili zapovijedi smatra se teško kršenje ovih pravila i protiv prekršitelja se pokreće postupak za odgovornost.

Odbijanje ili neizvršavanje naredbe ili zapovijedi od strane podređenog vatrogasnog zapovijednika ili pojedinog vatrogasca pripadnika formacijskog sastava se navodi u izvješću o vatrogasnoj intervenciji odnosno o tome pismeno obavještava nadređeni u vatrogasnoj organizaciji.

48. Zapovijedanje taktičkim sastavom

Neposredna zapovijed taktičkom vatrogasnom sastavu ili vatrogascu u tom sastavu, može izdati samo zapovijednik taktičkog vatrogasnog sastava u kojoj je vatrogasac raspoređen. U iznimnim slučajevima kod vatrogasne intervencije kad je to potrebno zbog sprečavanja kaznenog dijela ili otklanjanja uvjeta koji neposredno ugrožavaju sigurnost vatrogasne postrojbe (jedinice) ili života vatrogasaca na intervenciji, može naredbu ili zapovijed toj vatrogasnoj postrojbi (jedinici) ili vatrogascu izdati također drugi vatrogasni zapovijednik.

49. Odsutnost nadređenog

Kod odsutnosti nadređenog i kad uvjeti tako zahtjevaju, preuzima zapovijedanjem nadređeni kojeg je ovlastio zapovijednik vatrogasne postrojbe odnosno voditelja smjene ili vatrogasca, posebno osposobljen za vođenje određenih intervencija. Zapovijedajući mora postupati u duhu nadređenog te u skladu s ovim pravilima i pravilima vatrogasne struke.

III: POGLAVLJE

POSTROJAVANJE I VATROGASNE FORMACIJE

50. Vrste postrojavanja

Vatrogasci se postrojavaju:

- u vrstu (postrojavanje odjeljenja);
- u dvovrstno (dvoredno) postrojavanje (uređenje odjeljenja, vod ili čete);
- u kolonu po jedan (uređenje odjeljenja);
- u kolonu po dva (uređenje odjeljenja ili voda);
- u kolonu po četiri (uređenje voda ili čete, kolone odjeljenja unutar voda ili vodne kolone unutar čete);
- linija vodnih kolona (uređivanje ešalonova na prostoru priredbi);
- četveroredno (uređenje počasnog voda).

Postrojavanje se izvodi s pojedinim vatrogascima ili vatrogasnim postrojbama.

Vatrogasci koji se postrojavaju moraju poštivati zapovijedi zapovijedajućeg, koji ih postrojava. Detaljno uređuje postrojavanja vatrogasaca pravilnik o postrojavanju vatrogasnih postrojbi Vatrogasnog saveza Slovenije.

51. Načela organiziranja

Vatrogasna postrojba mora biti hijerarhijski organizirana tako da je osigurano njeno učinkovito i sigurno djelovanje te racionalno vođenje i zapovijedanje postrojbom.

Vatrogasna postrojba mora osigurati stalnu najnužniju operativnu pripravnost u vezi s njenim statusom te razvrstavanju prema kategorijama vatrogasnih postrojbi.

Dnevni raspored vatrogasne službe u vatrogasnoj postrojbi priprema i određuje zapovjednik vatrogasne postrojbe. Raspored službe se vodi u posebnoj knjizi.

Pravo zapovijedanja u vatrogasnoj postrojbi imaju nadređeni koji su u vatrogasnoj postrojbi razvrstani po činu i položaju.

52. Osnovni taktički sastav (cjelina)

Osnovni taktički sastav (cjelina) je vatrogasno odjeljenje. Vatrogasno odjeljenje je najmanja samostalna vatrogasna cjelina koju općina ili grad može imati za obavljanje operativnih vatrogasnih zadataka na svojem području.

53. Najmanji broj timova u vatrogasnim postrojbama

Formacijski vatrogasni sastavi mogu imati slijedeći najmanji broj vatrogasaca:

- vatrogasna grupa ima vođu i dva ili jednog vatrogasca;
- vatrogasni odjel ima zapovjednika i pet odnosno četiri ili osam vatrogasaca;
- vatrogasni vod ima zapovjednika i dvanaest odnosno osamnaest vatrogasaca;
- vatrogasna četa ima zapovjednika i dvadeset šest vatrogasaca;
- vatrogasni bataljun ima zapovjednika i pedesetdva vatrogasaca;
- vatrogasna brigada ima zapovjednika i stovadesetdva vatrogasaca.

Najmnajna formacija koja još može obavljati operativne vatrogasne zadatke je vatrogasna grupa.

54. Povezivanje i udruživanje formacija

Taktički vatrogasni sastavi koji su uključeni u javnu vatrogasnu službu općine ili grada, mogu se međusobno udruživati i povezivati u više taktičke oblike.

III. POGLAVLJE

VATROGASNI OBJEKTI

55. Vrste vatrogasnih objekata

Vatrogasne postrojbe imaju za pohranu vatrogasne zaštitne i spasilačke opreme te za svoj rad:

- vatrogasne domove;
- vatrogasna spremišta;

- vježbalište, poligon za vježbe i druge objekte za vježbanje.

56. Vatrogasni dom

Vatrogasni dom mora u pravilu imati:

- spremište;
- garažu;
- prostor za održavanje i popravljanje vatrogasne zaštitne i spasilačke opreme;
- učionicu;
- ured;
- pomoćne prostore te prostore za druge potrebe.

58. Označavanje vatrogasnih objekata

Na vatroganim objektima mora biti na vidnom mjestu natpis koji definira namjenu ili vrstu vatrogasnog objekta (vatrogasni dom, spremište ili drugo).

Pored glavnog ulaza u vatrogasni objekt mora biti na vidnom mjestu ploča s imenom vatrogasne organizacije koja upravlja s vatrogasnim objektom.

Vatrogasni objekat su u pravilu crvene i bjele vatrogasne boje s natpisom „VATROGASCI“ ili „112“ ili slično.

58. Red u vatrogasnom objektu

U vatrogasnom objektu mora biti red koji osigurava dobar pregled nad vatrogasnom zaštitnom i spasilačkom opremom te nesmetan i brzi izlazak vatrogasaca s vatrogasnim vozilom na vatrogasnu intervenciju.

U vatrogasnom objektu mora biti osigurano da je sva oprema, naprave i sredstva namjenjena za gašenje u vatrogasnom objektu, postavljena i održavana u skladu s propisima te uputama proizvođača.

Izlaz iz vatrogasnih objekata mora biti održavan, očišćen i bez prepreka koje bi ometale izlaz vatrogasaca na vatrogasnu intervenciju. Ispred izlaza iz garaža nije dopušteno parkiranje, osim za namjenska vatrogasna vozila. Izlaz iz garaža mora biti stalno održavan i bez prepreka (čišćenje snjega i slično).

59. Kućni red

Za svaki vatrogasni objekt mora biti napravljen kućni i požarni red te plan zaštite od požara i plan evakuacije, ako je propisano, s obzirom na veličinu i namjenu vatrogasnog objekta.

Vatrogasna postrojba s obzirom na svoju veličinu i status te vrstu i veličinu vatrogasnog doma, u skladu s ovim pravilima, u kućnom redu detaljno određuje namjenu i uporabu pojedinih prostora u vatrogasnom domu, način održavanja kućnog reda te čistoće, održavanja priprevnosti, organiziranosti i djelovanja, unutarne alarmiranje te prava i dužnosti vatrogasaca u vrijeme boravka u vatrogasnom domu.

Vatrogasna organizacija za upravljanje vatrogasnim domom ili drugim vatrogasnim objektom određuje vatrogasca koji je odgovoran za objekt odnosno upravnika koji skrbi za poštivanje kućnog reda u vatrogasnom objektu.

Požarni red, plan zaštite od požara i evakuacijski nacrt za vatrogasni objekt moraju biti izrađeni u skladu s propisima.

60. Uređenost i ulazak u vatrogasni objekat

Vatrogasni objekti su u pravilu namjenjeni djelovanju vatrogasaca. Svi prostori u vatrogasnom objektu moraju zato biti napravljeni za namjenjene potrebe rada vatrogasne postrojbe i za namjenu koja se u njima obavlja. U skladu s kućnim redom domar, zaduženi vatrogasac ili druga osoba može dozvoliti ulazak u vatrogasni objekat i nečlanovima odnosno upotrebu vatrogasnog objekta za javne priredbe, sastanke, predavanja i druge uglavnom lokalne javne potrebe.

Za održavanje i zaštitu vatrogasnog objekta su odgovorni svi članovi vatrogasne organizacije u skladu s internim aktima vatrogasne organizacije.

V. POGLAVLJE

OBLICI SURADNJA VATROGASNIH POSTROJBI

61. Javna vatrogasna služba

Osnovni oblik suradnje vatrogasnih organizacija je organizacija javne vatrogasne službe na području općine ili grada. Opseg i način organizacije i obavljanja javne vatrogasne službe na području općine ili grada, određuje općina ili grad u skladu s Zakonom o vatrogastvu, mjerilima za organiziranje i opremanje vatrogasnih postrojbi te općinskim ili gradskim planom zaštite i spašavanja. U aktu o organizaciji javne vatrogasne službe moraju biti određene vatrogasne postrojbe i njihovi zadaci te operativna područja za koje je dotična postrojba odgovorna. Mora biti određena središnja vatrogasna postrojba u skladu s kategorizacijom vatrogasnih postrojbi.

Djelovanje javne vatrogasne službe na području općine ili grada sukladno s odlukom nadležnog tijela općine ili grada odnosno aktom o organiziranju javne vatrogasne službe, detaljnije organizira i usklađuje vatrogasno zapovijedništvo općine ili grada.

62. Vatrogasna zapovijedništva

Vatrogasno zapovijedništvo općine se imenuje u skladu s Zakonom o vatrogastvu.

Sastav i veličina vatrogasnog zapovijedništva je ovisno od veličini općine ili grada te vrsti i organiziranosti vatrogasnih postrojbi na općini ili gradu. Vatrogasno zapovijedništvo sastoji se od zapovjednika dobrovoljnih i profesionalnih teritorijalnih vatrogasnih postrojbi, zapovjednika vatrogasnih sektora na području te vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu, zavodima i drugim organizacijama. Ako je u općini ili gradu profesionalna vatrogasna postrojba VI ili VII kategorije tada se u vatrogasno zapovijedništvo uključuju također vatrogasni zapovjednici formacijskih sastava iz te vatrogasne postrojbe. Član vatrogasnog zapovijedništva općine ili grada je također zapovjednik vatrogasnog saveza u koji su uključene vatrogasne postrojbe s područja općine ili grada. Ako vatrogasni savez uključuje samo vatrogasne postrojbe na području općine, zapovijedništvo takvog vatrogasnog saveza obavlja također zadatke vatrogasnog zapovijedništva u općini ili gradu.

63. Zadaci vatrogasnog zapovijedništva

Vatrogasno zapovijedništvo općine ili grada posebno:

- brine za operativnu organiziranost vatrogasnih postrojbi;
- usklađuje rad vatrogasnih postrojbi kod obavljanja javne vatrogasne službe;

- brine za stručno osposobljavanje vatrogasnih postrojbi u okviru javne vatrogasne službe;
- predlaže naputke i sudjeluje kod opremanja vatrogasnih postrojbi s zaštitnom i spasilačkom opremom;
- nadzire operativnu pripravnost vatrogasnih postrojbi te usklađenost operativnih planova vatrogasnih postrojbi;
- izrađuje analizu vatrogasnih intervencija;
- predlaže i organizira a po potrebi i vodi vatrogasne vježbe na području općine ili grada;
- kod graničnih općina ili gradova brine za međugranično sudjelovanje s vatrogasnim organizacijama susjednih općina ili gradova u drugim državama;
- obavlja druge operativne zadatke vatrogastva.

64. Općinski ili gradski vatrogasni zapovjednik

Članovi vatrogasnog zapovjedništva općine ili grada između sebe imenuju vatrogasnog zapovjednika općine ili grada, kod čega se poštuje njegova stručnost te iskustvo. U općinama ili gradovima u kojima djeluju profesionalne vatrogasne postrojbe, vatrogasni zapovjednik općine ili grada imenuje načelnik odnosno gradonačelnik na prijedlog vatrogasnog zapovjedništva u skladu s Zakonom o vatrogastvu.

Općinski ili gradski vatrogasni zapovjednik posebno:

- vodi i predstavlja vatrogasno zapovjedništvo;
- odgovoran je za obavljanje zadataka vatrogasnog zapovjedništva općine ili grada;
- vodi veće vatrogasne intervencije u općini ili gradu na većim požarima i drugim nesrećama;
- brine za povezanost između vatrogasnih zapovjedništava, zapovjednika i općinskih ili gradskih stožera Civilne zaštite, općinskih ili gradskih tijela te s drugim organizacijama na području zaštite od požara te zaštite pred prirodnim i drugim nesrećama.

65. Sudjelovanje profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi

Sudjelovanje profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi obavlja se u okviru javne vatrogasne službe općine ili grada odnosno po potrebi i u skladu s planom zaštite od požara posebno između profesionalnih i određenih dobrovoljnih postrojbi.

Sudjelovanje profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi obavlja se također sukladno planu zaštite i spašavanja u okviru izvođenja zaštite i spašavanja kod određenih vrsta nesreća (velike prometne nesreće, nesreće na autocestovnim tunelima i druge).

Sudjelovanje profesionalnih vatrogasnih postrojbi obavlja se u okviru strukovnog udruženja profesionalnih vatrogasaca Slovenije i Zajednice vatrogasno spasilačkih zavoda Slovenije u koje su uključeni javni zavodi s područja vatrogastva.

Sudjelovanje dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi obavlja se u okviru vatrogasnih saveza, vatrogasnih regija i Vatrogasnog saveza Slovenije u skladu s statutima vatrogasnih organizacija.

66. Pomoć vatrogasne postrojbe u susjednoj općini ili gradu

Ako je potrebna pomoć vatrogasne postrojbe izvan matične općine ili grada o tome odlučuje vatrogasni zapovjednik postrojbe sukladno s prihvaćenom organizacijom javne

vatrogasne službe u općini ili gradu te općinskim ili gradskim planom zaštite i spašavanja. Zahtjev susjedne općine ne smije odbiti, ali mora osigurati da na operativnom području za koje je odgovorna njegova vatrogasna postrojba ostane toliko timova operativaca te zaštitne i spasilačke opreme, da je osigurana operativna odnosno intervencijska pripravnost koja omogućava obavljanje nužnih operativnih zadataka vatrogasne postrojbe. U pravilu za nužne operativne zadatke vatrogasne postrojbe dovoljno je četvrtina operativnih timova odnosno najmanje vatrogasna grupa, ako je vatrogasna postrojba veličine odjeljenja. O upućivanju pomoći susjednoj općini ili gradu, zapovijednik vatrogasne postrojbe dužan je obavjestiti nadležno tijelo u svojoj općini ili gradu. Ako je potrebna pomoć više vatrogasnih postrojbi u susjednu općinu ili grad, vrstu i broj vatrogasnih postrojbi koje će biti upućene u susjednu općinu ili grad, odlučuje zapovijednik vatrogasnog zapovijedništva općine ili grada odnosno pomoć koordinira općinski ili gradski zapovijednik Civilne zaštite ili načelnik odnosno gradonačelnik.

Pomoć jedne ili više vatrogasnih postrojbi iz susjedne općine ili grada sukladno Zakonu o vatrogastvu traži voditelj intervencije odnosno nadležni zapovijednik Civilne zaštite.

67. Suradnja između vatrogasnih postrojbi i općina odnosno gradova

U slučaju ako vatrogasna postrojba iz susjedne općine ili grada s obzirom na prometnu infrastrukturu i druge uvjete, brže i u kraćem vremenu intervenira na određenom dijelu općine ili grada, te se operativnim planom vatrogasne postrojbe i općinskim odnosno gradskim planom zaštite i spašavanja odredi da se u slučaju požara ili nesreće na takvom dijelu općine ili grada, aktivira vatrogasna postrojba koja je odgovorna za to područje i vatrogasna postrojba iz susjedne općine ili grada. U ovom slučaju mora općina ili grad uskladiti općinski ili gradski plan zaštite i spašavanja i dogovoriti se sa za suradnju vatrogasnih postrojbi.

68. Suradnja u pograničnom području

Susjedne vatrogasne postrojbe u pograničnom području međusobno surađuju i usklađuju operativne planove vatrogasnih postrojbi za takve vrste nesreća koje mogu utjecati na pogranično područje u jednoj ili drugoj državi. O međusobnoj pomoći vatrogasnih postrojbi u pograničnom području odlučuje nadležni općinsko ili gradsko tijelo odnosno nadležni zapovijednik Civilne zaštite ako s međudržavnim sporazumom ili drugim međunarodnim aktom međusobna suradnja nije drugačije uređena.

VI. POGLAVLJE

OSPOSOBLJAVANJE

69. Vrste stukovnog osposobljavanja vatrogasaca

Strukovno vatrogasno osposobljavanje su temeljna i dopunska te skupna i povremena. Profesionalni vatrogasac mora imati također propisano opće obrazovanje. Osposobljavanje vatrogasaca se izvodi po programima sukladno propisima o vatrogastvu u vatrogasnoj školi u Obrazovnom centru za zaštitu i spašavanje, pri vatrogasnim organizacijama ili drugim izvođačima u skladu s propisima.

Strukovna vatrogasna osposobljavanja su obvezna za sve vatrogasce s obzirom na vrstu, odnosno za one vatrogasce koji obavljaju određenu vrstu vatrogasnih operativnih zadataka za koje je propisano dopunsko osposobljavanje.

S programom osposobljavanja se može odlučiti da je sastavni dio osposobljavanja također provjeravanje ili utvrđivanje psihofizičkih i zdravstvenih zahtjeva odnosno izvođenje drugih provjera.

S programom osposobljavanja se odlučuje također izvođač programa te po potrebi način pokrivanja troškova.

Sastavni dio svakog programa osposobljavanja je također određivanje načina provjeravanja znanja odnosno osposobljenosti i izdavanje odgovarajućeg dokumenta s kojim se potvrđuje uspješno obavljeno osposobljavanje.

70. Način organiziranja i izvođenja osposobljavanja

Strukovno osposobljavanje se izvodi u obliku tečajeva, seminara, vježbi, treninga i drugih oblika. Svaki oblik osposobljavanja mora biti unaprijed planiran i pripremljen. Pri izvođenju svakog oblika osposobljavanja se mora znati tko vodi osposobljavanje, tko voditelja osposobljavanja zamjenjuje i tko je odgovoran za sigurnost polaznika. Ako osoba odgovorna za sigurnost nije određena, za sigurnost mora brinuti voditelj osposobljavanja. Ako voditelj osposobljavanja nije određen smatra se da osposobljavanje vodi vatrogasac najviši po položaju u vatrogasnoj postrojbi čiji se članovi osposobljavaju.

71. Skupno osposobljavanje

Skupna osposobljavanja (praktične vježbe, treniranje) moraju biti određene u terminskom planu vatrogasne organizacije odnosno izvođačima osposobljavanja. Pripremljen plan vježbanja u pravilu odobrava zapovjednik vatrogasne postrojbe. Plan vježbanja za određeno razdoblje mora u pravilu posjedovati sve elemente zahtjevnosti koji se mogu pojaviti u stvarnim vatrogasnim intervencijama. Plan vježbanja mora obuhvatiti sva područja djelovanja vatrogasne organizacije.

Voditelj osposobljavanja odnosno vatrogasac kojeg voditelj ovlasti mora za svaki oblik skupnog osposobljavanja evidentirati:

- opis izvođenja vježbe,
- popis sudionika,
- korištene pripreme, naprave i sredstva,
- sigurnosna uputstva i postupci,
- vrijeme trajanja treninga.

72. Vježbe

Skupno praktično osposobljavanje vatrogasne postrojbe ili više vatrogasnih postrojbi samostalno ili zajedno s drugim subjektima zaštite, spašavanja i pomoći s kojima se izvodi osposobljavanje ili provjera osposobljenosti i pripravljenosti za obavljanje zaštite, spašavanja i pomoći u određenoj vrsti nesreće se izvodi na osnovi prethodno pripremljenog plana za izvođenje vježbe u skladu s propisima o vježbama na području zaštite pred prirodnim i drugim nesrećama.

73. Provjera pripravnosti

Ako se pripravnost vatrogasaca ili vatrogasne postrojbe provjerava s uključivanjem sirena za javno alarmiranje i vatrogasnim znakom, potrebno je prethodno dobiti odgovarajuću suglasnost u skladu s propisima o organizaciji i djelovanju sustava za osmatranje, obavješćivanje i alarmiranje.

VII. POGLAVLJE

PREVENTIVA, PRIPRAVNOST I VATROGASNA INTERVENCIJA

74. Preventivni zadatak vatrogasne organizacije

Vatrogasne organizacije uglavnom izvode slijedeće preventivne zadatke da bi poboljšali sigurnost od požara:

- upoznaju zaposlene, građane i mlade u predškolskim i školskim ustanovama s izvorima i uzrocima požara ili eksplozije te s požarno preventivnim mjerama;
- upoznaju zaposlene, građane i mlade s pravilnim postupkom gašenja i spašavanja;
- obavljaju preventivne preglede zaštite od požara u stambenim, poslovnim, industrijskim i drugim objektima;
- provode posebne mjere zaštitne od požara u prirodnom okruženju;
- sudjeluju u izradi općinskih ili gradskih ocjena požarne ugroženosti te pri izradi plana zaštite od požara;
- predlažu nadležnom tijelu preventivne, organizacijske, tehničke i druge mjere za poboljšanje zaštite od požara.

Preventivne zadatke iz prethodnog stavka vatrogasci izvode s predavanjima s javnim nastupima, demonstracijama, vježbama, s filmovima, lecima i drugim demonstracijskim materijalima te sudjelovanjem pri izvođenju različitih javnih priredbi te predškolskih i školskih aktivnostima koje uključuju također osobine s područja sigurnosti od prirodnih i drugih nesrećama (predstavljanje spasilačkih službi, izborni predmet sigurnost pred prirodnim i drugim nesrećama, evakuacijske probe, izvannastavne aktivnosti i drugo).

75. Preventivni pregled

Preventivne preglede zaštite od požara, požari okoliša, u stambenim, poslovnim, industrijskim i drugim objektima obavlja komisija za preventivni pregled koju imenuje vatrogasna organizacija ili vatrogasna postrojba s namjenom da ocjeni stanje zaštite od požara na operativnom području za koje je vatrogasna postrojba odgovorna. Svaka komisija za preventivne preglede ima predsjednika i najmanje dva člana. Komisija za preventivne preglede se legitimira s ovlaštenjima vatrogasne organizacije odnosno vatrogasne postrojbe koja ju je imenovala.

Preventivni pregled zaštite od požara komisija za preventivne preglede u određenom objektu obavlja ako se s tim suglasi vlasnik odnosno korisnik objekta.

Predsjednik komisije za preventivni pregled mora kod svakog primjera konkretnom vlasniku odnosno korisniku objekta pojasniti namjenu, cilj i osobinu preventivnog pregleda te predstaviti članove komisije. Komisija za preventivne preglede može obaviti pregled samo tih objekata, naprava i opreme na osnovu kojeg može ocjeniti stanje zaštite od požara objekta. Kod preventivnog pregleda može vlasnika odnosno korisnika zamoliti za podatke i pojašnjenja u vezi s zaštitom od požara te na osnovi ocjene stanja komisija vlasniku odnosno korisniku daje stručne upute, prijedloge, savjete i upozorenja.

O preventivnom pregledu se piše zapisnik u dva primjerka od kojeg se jedan primjerak daje vlasniku ili korisniku objekta po završenom preventivnom pregledu.

Ako su kod preventivnog pregleda zaštite od požara utvrđeni nedostaci koji predstavljaju neposrednu opasnost za nastanak požara, vatrogasna organizacija ili vatrogasna postrojba o tom obavještava nadležnu inspekciju.

76. Sigurnost osobnih i drugih podataka

Predsjednik i članovi komisije za preventivne preglede su dužni štititi osobne i druge podatke s kojima su se susreli kod obavljanja preventivnog pregleda objekata. Vatrogasna organizacija ili vatrogasna postrojba u vezi s obavljenim preventivnim pregledom zaštite od požara ne smije javno prosljeđivati osobne podatke odnosno podatke iz kojih bi se mogao utvrditi identitet osobe na koju se odnose.

Vatrogasna postrojba i vatrogasci moraju podatke koje su preuzeli iz plana zaštite od požara koje su im dostavila trgovačka društva, zavodi i druge organizacije sukladno propisima, upotrebljavati samo za izvođenje operativnih zadataka vatrogastva te za pripremu i osposobljavanje za te zadatke. Tako dobivene podatke ne smiju javno objavljivati niti ih davati neovlaštenim osobama.

ODRŽAVANJE PRIPRAVNOSTI

77. Operativna pripravnost vatrogasne postrojbe

Za održavanje stalne i povećane operativne pripravnosti u slučaju kad je određeno propisom, kad je povećana požarna ugroženost ili preteča prirodna nepogoda ili druga nesreća, vatrogasna postrojba organizira i osigurava dežurstva, požarne straže i patrole. Način obavljanja stalne i povećane operativne pripravnosti mora biti određen u operativnom planu vatrogasne postrojbe, koji je sastavni dio općinskog odnosno gradskog plana zaštite i spašavanja. Za održavanje stalne operativne pripravnosti vatrogasne postrojbe se mogu dogovoriti da se međusobno dopunjuju u određenim primjerima također nadomještaju i ta rješenja unesu u svoje operativne planove. U pravilu cijela vatrogasna postrojba ne smije na dulje vrijeme napustiti operativno područje za koje je odgovorna ako ju ne zamjenjuje u tom trenutku druga vatrogasna postrojba.

Način održavanja operativne pripravnosti u vatrogasnoj postrojbi je ovisan od vrste i statusa vatrogasne postrojbe kod čega se mora osigurati po prijemu obavjesti o požaru ili drugoj nesreći odnosno zahtjevu za izlazak na intervenciju:

- kod profesionalnih vatrogasnih postrojbi da izlaze najkasnije u jednoj minuti po prijemu poziva;
- kod središnje vatrogasne postrojbe da izađe najkasnije u petoj minuti nakon prijema poziva odnosno ovisno od kategorije vatrogasne postrojbe.
- kod drugih vatrogasnih postrojbi da izlaze najkasnije u petnaestoj minuti nakon zaprimljenog poziva.

Izlaz je vrijeme od primanja obavjesti o nesreći i aktiviranja vatrogasne postrojbe do izlaza jednog ili više vatrogasnih vozila s posadom na vatrogasnu intervenciju.

78. Osiguranje izlaza na vatrogasnu intervenciju

Izlaz vatrogasne postrojbe na vatrogasnu intervenciju i vrijeme izlaza određuje se s ovim pravilima a osigurava se:

- sa stalnim prisustvom odgovarajuće vatrogasne skupine ili jedinice u profesionalnim vatrogasnim postrojbama;
- sa stalnim dežurstvom u vatrogasnoj postrojbi s profesionalnom jezgrom;
- s povremenim dežurstvom u vatrogasnoj postrojbi u dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama kod povećanja požarne ili druge preteče nepogode;

- sa stalnom dostupnošću izvan sjedišta vatrogasne postrojbe s nošenjem tehničkih sredstava za obavješćivanje (pozivnik i drugih dopunskih sredstava veze) tako da se osigura dolazak u vatrogasnu postrojbu u vrijeme koje omogućava pravovremeni izlazak;
- s pravovremenim aktiviranjem vatrogasaca.

79. Dežurstvo

Dežurstvo provode vatrogasci. Njihove dužnost kod dežurstva određuje zapovijednik vatrogasne postrojbe koji izrađuje ili potvrđuje raspored na osnovi kojeg vatrogasci provode dežurstvo.

Vatrogasac koji je obavljao dežurstvo je nakon predaje dežurstva u pravilu oslobođen drugih poslova u vatrogasnoj postrojbi osim ako se u tom trenutku dogodi nesreća ili ako bi prekid već zatečenog posla prouzročilo štetne posljedice za vatrogasnu postrojbu odnosno za zdravlje vatrogasaca i drugih osoba. U tom slučaju se vatrogasac može pozvati na obavljanje operativnih vatrogasnih zadataka. Rad profesionalnih vatrogasaca u ovom slučaju je uređeno s Zakonom o zaštiti od prirodnih i drugih nesreća i Zakonu o vatrogastvu.

80. Požarne straže

Kod povećanja požarne ugroženosti ili drugih pretećih nesreća vatrogasna postrojba obavlja požarnu stražu. Vatrogasna postrojba može obavljati požarnu stražu na svojem operativnom području, a po potrebi također i izvan tog područja, ako je tako određeno s ugovorom o obavljanju javne vatrogasne službe odnosno s općinskim ili gradskim planom zaštite i spašavanja.

U vremenu povećane požarne ugroženosti moraju vatrogasne postrojbe na području za koje je proglašena povećana požarna ugroženost biti u stanju povećane operativne pripravnosti. Za povećanu operativnu pripravnost moraju biti određeni najmanji broj timova odnosno grupa te njihov raspored na području povećane požarne ugroženosti. Požarne straže se moraju obavljati dokle god traje povećana požarna ugroženost ili dokle god ta naredb nije povučena.

Kadrovski sastav te vatrogasna zaštitna i spasilačka oprema za obavljanje požarne straže određuje zapovijednik vatrogasne postrojbe. Pri čemu poštuje po mogućnosti zahtjev korisnika odnosno izvođača opasnih radnji s obzirom na sigurnost rada odnosno ugroženosti zbog koje se obavlja požarna straža, pravila vatrogasne struke te operativnog plana vatrogasne postrojbe i tome prilagodi vrstu te opseg požarne straže.

81. Vatrogasna patrola

Vatrogasna patrola obavlja operativno nadziranje ugroženog područja u slučaju velike požarne ugroženosti ili ugroženosti od prirodne ili druge nesreće. Kadrovski sastav, vatrogasna zaštitna i spasilačka oprema te vremenski raspored ophodnje vatrogasne patrole određuje zapovijednik vatrogasne postrojbe.

VATROGASNA INTERVENCIJA

82. Vatrogasna intervencija

Vatrogasna intervencija je izvršavanje operativnih zadataka vatrogastva na požaru, prirodnoj ili drugoj nesreći odnosno s namjerom da spasi ili zaštiti ljude, imovinu, okoliš, životinje ili kulturna dobra.

Vatrogasna intervencija započinje u trenutku kad vatrogasna postrojba primi obavjest o nesreći ili zahtjev za intervencijom te potrebnog vremena za dolazak na vatrogasnu intervenciju, izvršenje zadataka zaštite, spašavanja i pomoći na intervenciji, povratak vatrogasne postrojbe u sjedište te se završava s uspostavljanjem pripravnosti vatrogasne postrojbe za novu vatrogasnu intervenciju.

Vatrogasci moraju kod svake vatrogasne intervencije obvezno upotrebljavati osobnu vatrogasnu zaštitnu opremu da bi zaštitili svoje zdravlje i život. Voditelj intervencije po potrebi zahtjeva upotrebu skupne zaštitne opreme koju su vatrogasci koji sudjeluju na vatrogasnoj intervenciji dužni upotrebljavati. Vatrogasac mora upozoriti kolegu koji ne upotrebljava osobnu ili skupnu zaštitnu opremu da s tim ugrožava sebe i svog kolegu.

83. Način djelovanja

Taktična vatrogasna postrojba koja intervenira na nesreću mora biti u pravilu autonomna tako da stručno napravi zadatak zaštite, spašavanja i pomoći u ovisnosti od vrste nesreće i njenih posljedica. Svaka vatrogasna intervencija koju izvrši vatrogasna postrojba mora biti izvršena po načelima vatrogasne struke tako da je zadovoljeno pored učinkovite zaštite i spašavanja također zaštita vatrogasaca te potrebna podpora.

Pri gašenju odnosno izvršavanju zaštite, spašavanja i pomoći, moraju vatrogasci djelovati toliko vremena dok požar nije pogašen odnosno dok nije završeno spašavanje ugroženih osoba ili njihova imovina odnosno dok timovi nisu zamjenjeni.

Vatrogasna postrojba ne smije napustiti mjesto nesreće bez zapovijedi nadređenog. Pojedini vatrogasac se kod vatrogasne intervencije ne smije samovoljno udaljiti od svoje vatrogasne postrojbe bez odobrenja nadređenog.

Kod povratka s vatrogasne intervencije moraju vatrogasci bez odlaganja vatrogasno vozilo te vatrogasnu zaštitnu i spasilačku opremu očistiti i pripremiti za upotrebu kod slijedeće vatrogasne intervencije.

84. Javno i unutarnje (interno) alarmiranje

Javno i interno alarmiranje vatrogasaca i vatrogasnih postrojbi se izvodi u cilju aktiviranja vatrogasne postrojbe kod obavljanja javne vatrogasne službe, pomoći kod prirodnih i drugih nesreća na području države odnosno izvan države. Oba načina uzbunjivanja moraju biti određena u operativnom planu vatrogasne postrojbe i usklađeno s općinskim ili gradskim planom zaštite i spašavanja.

Javno alarmiranje vatrogasaca i vatrogasnih postrojbi se izvodi s pomoću sirena za javno alarmiranje i porukama u medijima za aktiviranje svih vatrogasnih postrojbi i drugih snaga za zaštitu, spašavanje i pomoć te stanovništva na određenom području koje je zahvatila prirodna ili druga nesreća kao sastavnog dijela sustava za motrenje, obavješćivanje i alarmiranje na području zaštite od prirodnih i drugih nesreća.

Unutarnje (interno) alarmiranje vatrogasaca se izvodi unutar vatrogasne postrojbe u skladu s planom unutarnjeg aktiviranja vatrogasaca preko telefona ili drugog sredstva obavješćivanja s kojim se vatrogasac poziva u sjedište vatrogasne postrojbe.

Plan obavješćivanja i aktiviranja vatrogasnih postrojbi je sastavni dio operativnog vatrogasnog plana.

85. Aktiviranje vatrogasaca, zapovijednika i vatrogasnih postrojbi

Aktiviranje vatrogasaca, zapovijednika vatrogasne postrojbe i vatrogasnih zapovijedništava te vatrogasnih postrojbi se izvodi u skladu s propisima o organizaciji i djelovanju sustava motrenja, obavješćivanja i alarmiranja te o obavješćivanju i upozoravanju u sustavu zaštite pred prirodnim i drugim nesrećama. Aktiviranje se izvodi:

- s tihim pozivanjem s pozivnikom pri čemu zapovjednik vatrogasne postrojbe tjedno ili za drugo vremensko razdoblje određuje vatrogasce koji nose uređaj za tiho pozivanje, ako na takav način aktiviranja u vatrogasnoj postrojbi nije drugačije uređeno;
- sa siremana za javno alarmiranje s vatrogasnim znakom za aktiviranje vatrogasaca u niže kategoriziranim vatrogasnim postrojbama odnosno izvan urbanih sredina;
- s telefonom i na drugi način.

86. Stupnjevi alarmiranja vatrogasnih postrojbi

Alarmiranje vatrogasnih postrojbi obuhvaća četiri stupnja alarma i to:

- prvi stupanj alarma – aktivira se vatrogasna postrojba koja je odgovorna za operativno područje na kojem je nastao požar ili druga nesreća i po potrebi u odnosu na veličinu nesreće još i središnja vatrogasna postrojba u općini ili gradu. Ako je središnja vatrogasna postrojba profesionalna, onda se ona aktivira u svim slučajevima. Ako je nastao požar ili druga nesreća na području koje je od sjedišta profesionalne teritorijalne vatrogasne postrojbe udaljen do 8 minuta vožnje s vatrogasnim vozilom, tada se kod manjih požara ili nesreća aktivira samo profesionalna vatrogasna postrojba;
- drugi stupanj alarma – dodatno se aktivira još središnja vatrogasna postrojba ako nije bila aktivirana u prvom stupnju alarma te druge vatrogasne postrojbe na području općine ili grada po odluci voditelja intervencije;
- treći stupanj alarma – dodatno se aktiviraju još druge ili preostale vatrogasne postrojbe na području općine ili grada po odluci voditelja intervencije;
- četvrti stupanj alarma – aktiviraju se vatrogasne postrojbe u susjednim općinama ili gradovima te druge vatrogasne postrojbe sukladno s regijskim ili državnim planom zaštite i spašavanja.

87. Objedinjavanje stupnjeva alarmiranja

Općina ili grad određuje u vezi ugroženosti svojega područja, nesreće i druge pojave, zbog kojih je potrebno neposredan prelazak na treći odnosno četvrti stupanj alarma vatrogasnih postrojbi pri čemu treba uzeti u obzir:

- nesreće koje ugrožavaju veliki broj osoba odnosno postoji opasnost većeg broja stradalih i mrtvih (veliki požar u visokim zgradama, požar u objektu u kojem se okuplja veći broj ljudi kao što su trgovački centri, bolnice, škole i drugi);
- nesreće koje mogu prouzročiti velike materijalne ili ekonomske štete (požar u industrijskom postrojenju, istjecanje opasnih tvari u zrak, vodu, zemlju i slično);

- nesreća s velikim nesrećama koje zahtjeva hitnu pomoć kao što su velike prometne nesreće na cesti (lančani sudari na cesti, nesreće u tunelima) nesreće na željeznici na vodi i slično;
- prirodna nesreća (potres, poplava, klizišta i slično).

88. Prijemna centrala ili centar

Vatrogasna postrojba koja ima vlastiti prijemnu centralu ili centar mora osigurati da se evidentira svaki poziv, događaj i druga aktivnost u vatrogasnoj postrojbi koja dolazi preko prijemne centrale ili centra. Evidencija o radu prijemne centrale ili centra kod nesreća se pohranjuju najmanje 5 godina. Pristup evidenciji o djelovanju prijemne centrale ili centra imaju samo osobe koje je ovlastio zapovijednik vatrogasne postrojbe.

Vatrogasna postrojba preko svoje prijemne centrale ili centra može provoditi unutarnje aktivnosti vatrogasaca u okviru vatrogasne postrojbe, izvješćiva nadležni centar za obavješćivanje o radu vatrogasne postrojbe i dostavlja druga izvješća.

89. Izlaz na intervenciju

Po prijemu obavjesti o požaru ili drugoj nesreći te izvršenom aktiviranju vatrogasaca, zapovijednik ili voditelj vatrogasne postrojbe određuje sastav timova, broj i vrstu vatrogasnih vozila te vatrogasnu zaštitnu i spasilačku opremu za izvršenje vatrogasne intervencije, pri čemu vodi računa o vrsti i opsegu nesreće, raspoloživim timovima i vatrogasne opreme te pravilima vatrogasne struke tako da je osigurano učinkovito izvršenje intervencije i sigurnosti vatrogasaca kod intervencije.

Kad posada zauzme svoja mjesta u vatrogasnom vozilu, izdaje zapovijed zapovijednik ili voditelj vatrogasne postrojbe odnosno ovlaštenu ili dežurni vatrogasac za izlazak vatrogasne postrojbe o čemu se obavještava također nadležni centar za obavješćivanje. Zapovijednik vatrogasne postrojbe odnosno zapovijedajući mora centar za obavješćivanje obavjestiti također o dolasku na mjesto nesreće odnosno izvođenja intervencije. Vezu s centrom za obavješćivanje može održavati prijemna centrala odnosno centar u sjedištu vatrogasne postrojbe.

90. Vožnja na intervenciju

Vatrogasna postrojba se vozi na vatrogasnu intervenciju u skladu s propisima o sigurnosti cestovnog prometa. Zapovijednik vatrogasne postrojbe odnosno zapovijedajući određuje smjer vožnje kod čega vodi računa o najkraćem putu i sigurnosti u vožnji.

Kod vožnje na intervenciju vatrogasno vozilo upotrebljava propisane svjetlosne i zvučne signale u skladu s propisima o sigurnosti u cestovnom prometu. Zvučni signali se po noći upotrebljavaju samo iznimno kad je neposredno ugroženo veći broj osoba. Upotreba zvučnih signala nije dozvoljena kod takvih intervencija kod kojih nije neposredno ugrožena sigurnost ljudi i imovine.

Vozač vatrogasnog vozila može kod vožnje biti bez vatrogasne zaštitne opreme.

Ako vatrogasno vozilo kod vožnje na vatrogasnu intervenciju ima prometnu nesreću, mora vozač s vatrogasnim vozilom čekati na mjestu prometne nesreće. Iznimno ako je prometna nesreća I. kategorije kod koje na mjestu nesreće ostane vozač, koji je bio sudionik nesreće, vatrogasno vozilo može s drugim vozačem nastaviti s vožnjom na mjesto intervencije.

91. Voditelj intervencije

Voditelj intervencije je sukladno s zakonom o vatrogastvu zapovijednik vatrogasne postrojbe, koja je odgovorna za operativno područje na kojem je nastao požar ili druga nesreća odnosno zapovijedajući određenog formacijskog sastava vatrogasne postrojbe, voditelj smjene, vatrogasac posebno osposobljen za vođenje intervencije odnosno vatrogasac kojeg je ovlastio zapovijednik vatrogasne postrojbe. Voditelj intervencije u trgovačkom društvu, zavodu ili drugoj organizaciji je zapovijednik ili voditelj vatrogasne postrojbe koju organizira trgovačko društvo, zavod ili druga organizacija u kojoj je nastao požar ili druga nesreća odnosno potreba za vatrogasnom intervencijom.

Intervenciju na kojoj sudjeluje veći broj vatrogasnih postrojbi vodi odgovarajući zapovijednik odnosno voditelj intervencije iz vatrogasne postrojbe na području na kojem je požar ili druga nesreća nastala. Intervenciju u trgovačkom društvu, zavodu ili drugoj organizaciji koja ima svoju profesionalnu vatrogasnu postrojbu vodi u svim slučajevima zapovijednik te postrojbe.

Voditelj vatrogasne intervencije na intervenciji se može zamjeniti u opravdanim razlozima. U svim fazama izvođenja zaštite, spašavanja i pomoći kod intervencije može biti voditelj intervencije samo jedna osoba. O promjeni (zamjeni) voditelja intervencije se mora obavjestiti nadležan centar za obavješćivanje.

92. Vođenje intervencije

Voditelj intervencije gašenja požara i drugih operativnih zadataka zaštite, spašavanja i pomoći vodi intervenciju u skladu s načelima vatrogasne struke i vatrogasne taktike te zapovijeda i usklađuje rad svih vatrogasnih postrojbi odnosno u nekim izvanrednim događajima u skladu s planom zaštite i spašavanja i drugih snaga zaštite, spašavanja i pomoći.

Zapovijednik više kategorizirane vatrogasne postrojbe ili viši po činu u skladu s Zakonom o vatrogastvu, preuzima kod dolaska na mjesto intervencije vođenje intervencijom, ako se s dotadašnjim voditeljem intervencije ne dogovori drugačije. Zapovijednik više kategorizirane vatrogasne postrojbe ili viši po činu, mora preuzeti vođenje vatrogasne intervencije ako je očito da voditelj intervencije vodi intervenciju nepravilno ili značajno suprotno ovim pravilima.

93. Izbor načina spašavanja ljudi i imovine

Voditelj intervencije na osnovi ocjene razmera na području nesreće odredi način spašavanja ljudi i imovine, upotrebu i način upotrebe vatrogasne zaštitne i spasilačke opreme te taktiku interveniranja (sigurnosne upute, opskrba s vodom i drugo) sukladno s načelima vatrogasne struke i vatrogasne taktike. Odluke o načinu spašavanja mora temeljiti također na ocjeni sigurnosti i zaštite vatrogasaca te drugih spasitelja koji sudjeluju u intervenciji.

94. Operativno vodstvo intervencije

U vatrogasnoj intervenciji kod koje sudjeluje veći broj vatrogasnih postrojbi svi zapovijednici sudjelujućih vatrogasnih postrojbi predstavljaju operativno vodstvo intervencije kojeg vodi voditelj intervencije. Ako u intervenciji sudjeluju druge spasilačke postrojbe, njihovi se voditelji uključuju u operativno vodstvo intervencije. Članovi operativnog vodstva intervencije su za svoj rad odgovorni voditelji intervencije.

95. Operativno vodstvo intervencije kod velikih požara i nesreća

Kod požara ili nesreća velikih razmjera može nadležni zapovijednik Civilne zaštite ili voditelj intervencije u skladu s planom zaštite i spašavanja formirati operativno vodstvo intervencije koji se sastoji pored voditelja intervencije i od slijedećih članova:

- za sigurnost;
- za koordinaciju;
- za odnose s javnošću;
- za vođenje operativnih postrojbi kad su mu prodređeni voditelji dva ili više sektora koje je odredio voditelj intervencije;
- za planiranje;
- za logistiku;
- za informacijsko – komunikacijsku i administrativnu potporu.

U operativnom vodstvu intervencije iz prijašnjeg stavka sudjeluje također predstavnik nadležnog stožera Civilne zaštite i po potrebi predstavnici drugih spasilačkih službi, policije i Slovenske vojske.

Kod požara na otvorenom prostoru odnosno drugih nesreća kod kojih intervencija traje više dana, voditelju intervencije i članovima operativnog vodstva intervencije, određuje se zamjenik tako da operativno vodstvo intervencije djeluje neprekidno s izmjenama.

96. Dnevnik intervencije

Operativno vodstvo intervencije organizira svoj rad tako da se vodi dnevnik iz kojeg je posebno vidljive sve odluke voditelja intervencije, dolazak vatrogasaca ili drugih postrojbi na odredište, njihovi zadaci, moguće povrede na radu te odlazak vatrogasaca i drugih postrojbi s područja intervencije.

97. Prirodne i druge nesreće velikih razmjera

Kod prirodnih i drugih nesreća velikih razmjera odnosno nesreća kod kojih je potrebno sudjelovanje većeg broja različitih vatrogasnih i drugih snaga za zaštitu, spašavanje i pomoć te su aktivirani stožeri Civilne zaštite, voditelj intervencije vodi intervenciju u skladu s uputama nadležnog zapovijednika i štožera Civilne zaštite.

Voditelj intervencije mora tijekom intervencije u propisanim vremenima i slučajevima, obavještavati o tijeku intervencije nadležni centar za obavješćivanje, nadređenog vatrogasnog zapovijednika te nadležnog zapovijednika i stožer Civilne zaštite ako je aktiviran. Voditelj intervencije je dužan izvješćivati centar za obavješćivanje i nadređenog vatrogasnog zapovijednika odnosno druga nadležna tijela na njihov zahtjev. Za informiranje o tijeku intervencije i održavanje veze s nadležnim centrom za obavješćivanje može voditelj intervencije ovlastiti jednog ili više vatrogasaca.

98. Zapovijedno mjesto

Voditelj intervencije kod većih požara i drugih nesreća odnosno kad formira operativno vodstvo intervencije, određuje zapovijedno mjesto s kojeg vodi intervenciju i na kojem djeluje također operativno vodstvo intervencije. Zapovijedno mjesto se vidljivo označava s crvenom zastavom odnosno pomoću crvene svjetiljke.

Zapovijedno mjesto mora biti pravilno odabrano tako da se s njega osiguran pogled nad izvođenjem intervencije odnosno neprekidno zapovijedanje i usklađivanje rada sudjelujućih

vatrogasnih i drugih postrojbi te da nije neposredno ugroženo zbog požara odnosno drugih posljedica nesreće.

Dolazak i kretanje na zapovijednom mjestu je dozvoljeno nadređenim i podređenim zapovijednicima za sve ostale je kretanje ograničeno. Osiguranje neometanog rada vodstva intervencije na zapovijednom mjestu organizira voditelj intervencije. Voditelj intervencije organizira po potrebi također informacijsko – komunikacijsku potporu za rad na zapovijednom mjestu koji mu omogućava stalan pregled tijeka intervencije i djelovanja postrojbi te potrebne veze s podređenim.

99. Ovlaštenja voditelja intervencije

Sukladno s Zakonom o zaštiti kod prirodnih i drugim nesrećama i Zakonu o vatrogastvu, voditelj intervencije ima pravo i dužnost odrediti:

- zabraniti pristup nepozvanim osobama na mjesto intervencije i promet pored tog mjesta;
- ulazak u stan odnosno drugi zatvoreni prostor ako je neposredno ugroženo život ljudi i imovina u tom prostoru;
- povlačenje ili evakuaciju ljudi, životinja i imovine iz ugroženog objekta ili područja;
- prekid dotoka električne energije, plina ili drugih zapaljivih tekućina;
- da se isključi ili ograniči korisnicima dotok vode na području gdje je požar;
- upotreba vode iz obližnjih bunara, cisterni i rezervoara;
- upotreba određenih sredstva veze odnosno njihovo uspostavljanje,
- odstranjivanje vozila i drugih zapreka koje onemogućavaju uspješnu intervenciju odnosno uzimanje vode za gašenje;
- spaljivanje opasnih tvari ako ih nije moguće drugačije odstraniti;
- upotreba tuđeg prevoznog sredstva za prevoz ozljeđenih osoba odnosno potrebne vatrogasne zaštitne i spasilačke opreme;
- da sve sposobne osobe koji su u neposrednoj blizini požarišta ili druge nesreće, pomažu pri gašenju i spašavanju sukladno njihovim sposobnostima s vozilima, oruđima i drugim sredstvima koji su primjereni za gašenje i spašavanje;
- djelomično ili potpuno rušenje objekta po kojem bi se nastali požar proširio i kojeg nije moguće drugačije spriječiti;
- sječu šumskog drveća zbog sprečavanja širenja šumskog požara;
- izvođenje nužnih građevinskih, tehničkih i drugih radova da se spase i zaštite ugrožene osobe;
- vlasniku ili korisniku stambenih ili drugih smještajnih kapaciteta da prime na brigu ugrožene osobe dokle god o tome ne odluči nadležno tijelo.

Voditelj intervencije ovlaštenja i prava iz prethodnog stavka poduzima kad ne može na drugi način osigurati zaštitu i spašavanje ljudi i imovine a trajati smiju toliko vremena koliko je to nužno potrebno. Kod procjene korištenja pojedinog prava ili obveze mora voditelj intervencije poštivati načela razmjernosti, da troškovi za izvođenje pojedinog naloga nisu bitno veći od nastalih posljedica nesreće, ako nalog nebi bio izvršen, kod čega nisu neposredno ugroženi ljudski životi.

Voditelj intervencije naloge iz prvog stavka ove točke koji uzrokuju financijske troškove mora pismeno odrediti. Ako zbog nastalih uvjeta nalog nije moguće pismeno narediti, odredi ga usmeno a pisanu naredbu izda također kad je to moguće.

100. Posbne ovlasti voditelja intervencije

Voditelj intervencije ima pravo i dužnost da kod vatrogasne intervencije razriješi osobu koja mu je podređena i koja sudjeluje na intervenciji koja zbog svog psihofizičkog stanja ili drugih razloga nije sposobna obavljati operativne vatrogsne zadatke ili koja usprkos upozorenju ne poštuje dati zadatka ili naredbi odnosno ako vodi protivno ili s bitnim odstupanjima od ovih pravila izvođenja operativnih vatrogasnih zadataka tako da bi to moglo neposredno ugroziti život vatrogasaca te drugih osoba ili bi bilo učinjeno kazneno dijelo odnosno prouzročena velika materijalna šteta.

101. Obavješćivanje javnosti

Javnost ima pravo da je obavješćena o vatrogasnoj intervenciji. Informacije o tijeku i stanju na vatrogasnoj intervenciji može dati samo voditelj intervencije odnosno osoba koju je ovlastio.

102. Dužnosti vatrogasca kada djeluje izvan svoje postrojbe

Vatrogasac koji je zbog nastalih uvjeta na vatrogasnoj intervenciji odvojen od svoje vatrogasne postrojbe, mora se pridružiti najbližoj vatrogasnoj postrojbi ili grupi vatrogasaca i u njenom sastavu djelovati u skladu s ovim pravilima i vatrogasnom strukom dok nije moguć povratak u njegovu vatrogasnu postrojbu. O ovome mora obavjestiti svoju vatrogasnu postrojbu tada, kad uvjeti to dozvole.

103. Postupanje u slučaju istovremene intervencije

Ako vatrogasna postrojba kod izvođenja vatrogasne intervencije primi zahtjev za sudjelovanje još u drugoj intervenciji, zapovijednik vatrogasne postrojbe odnosno voditelj intervencije odredi potrebne timove te vatrogasnu spasilačku opremu i uputi ih na drugu intervenciju. Ako su u nesreći za koju je zatražena druga intervencija neposredno ugrožene osobe, zapovijednik vatrogasne postrojbe odnosno voditelj intervencije, može prekinuti intervenciju, ako zbog toga nisu ugroženi ljudi, te vatrogasnu postrojbu uputiti na novu intervenciju.

104. Trajanje i završetak intervencija

Vatrogasna intervencija traje dokle voditelj intervencije ne ocjeni da su izvedeni potrebni operativni vatrogasni zadaci te s obzirom na razmjere mogućeg završetka zaštite i spašavanja ljudi te imovine odnosno ostvareni drugi ciljevi intervencije. Na osnovu ovog voditelj intervencije izdaje zapovijed za završetak intervencije. Zapovijed za završetak vatrogasne intervencije voditelj intervencije izdaje također na osnovi odluke nadležnog tijela o završetku intervencije.

Ako je požar pogašen odnosno eliminirane posljedice druge nesreće, a postoji vjerojatnost da se požar odnosno druga nesreća ponovi, voditelj intervencije otpušta dio ekipa i vatrogasne opreme te na požarištu odnosno mjestu nesreće zadrži dio ekipe i vatrogasnu spasilačku opremu u tolikoj količini da mogu učinkovito obavljati vatrogasno dežurstvo. Voditelj intervencije mora se na završetku intervencije pobrinuti da se osigura spašena imovina.

Kad vatrogasna postrojba prime od voditelja intervencije zapovijed za završetak i odlazak s intervencije, mora o tome obavjestiti nadležni centar za obavješćivanje. Zapovijed

za napuštanje područja također određuje najbolji put za siguran i neopasan povratak vatrogasne postrojbe u njeno sjedište bez upotrebe zvučnih i svjetlosnih signala kod povratka.

105. Obavjest o obavljenoj vatrogasnoj intervenciji

Po završetku vatrogasne intervencije mora voditelj intervencije usmeno izvjestiti nadležnom centru za obavješćivanje te napisati propisanu obavjest o intervenciji i u roku od pet dana poslati ga nadležnom centru za obavješćivanje. Ako je u vatrogasnoj intervenciji sudjelovalo više vatrogasnih postrojbi, izvješće o intervenciji izrađuje voditelj intervencije za sve sudjelujuće postrojbe.

VIII. POGLAVLJE VATROGASNE PRIREDBE I ŽALOSTI

VATROGASNE PRIREDBE

106. Vrste vatrogasnih priredbi

Vatrogasna događanja su vatrogasna slavlja i druge javne priredbe na kojima se predstavlja vatrogasna organizacija. Vatrogasne priredbe su osobito:

- obilježavanja obljetnic osnivanja vatrogasne organizacije;
- razvijanje vatrogasne zastave;
- preuzimanje vatrogasnog objekta;
- preuzimanje vatrogasne zaštitne ili spasilačke opreme;
- minohod kod važnog vatrogasnog događaja;
- druga vatrogasna obilježavanja;
- javne vatrogasne vježb;
- izložba ili prezentacija vatrogasne djelatnosti, vatrogasne zaštitne i spasilačke oprem.

107. Obveze organizatora vatrogasne priredbe

Organizator vatrogasne priredbe mora:

- pripremiti program priredbe, koja sadrži namjenu, osobinu, mjesto i vrijeme priredbe te sudjelujuće;
- s programom priredbe upoznati višu vatrogasnu organizaciju te nadležno općinsko ili gradsko tijelo;
- obavjestiti o vatrogasnoj priredbi u skladu s propisom nadležnog tijela te dobiti propisano odobrenje i suglasnost.

108. Mjesto i vrijeme vatrogasne priredbe

Organizator vatrogasne priredbe se u pravilu dogovori o mjestu i vremenu priredbe sa sudionicima te poštivajući također i druge priredbe koji se istovremeno događaju na širem području vatrogasne priredbe. U ljeti se vatrogasne priredbe planiraju u pravilu u kasnim popodnevnim satima.

109. Sudjelovanje vatrogasac i stjegonoša (zastavničara)

Na vatrogasnim priredbama vatrogasci nose propisanu odoru bez vatrogasnog pojasa. U ljeti mogu vatrogasci na vatrogasnim priredbama nositi vatrogasnu košulju s vatrogasnom krvatom odnosno profesionalnu vatrogasnu majicu ili drugu propisanu odjeću. Ako su vatrogasci u formacijskom sastavu ili postrojani, moraju imati propisanu kapu na glavi.

Stjegonoša i njegovi pratioci, vatrogasci pri predaji raporta te vatrogasci u počasnom vodu na vatrogasnim priredbama nose vatrogasni pojas bijele rukavice i kacige.

Organizator vatrogasne priredbe mora se pobrinuti za jednaki izgled vatrogasaca na vatrogasnoj priredbi.

110. Program vatrogasne priredbe

Vatrogasna priredba u pravilu obuhvaća pozdrav, svečani (pozdravni) govor, podjela vatrogasnih odlikovanja i priznanja, obilježavanja odnosno svečano puštanje u upotrebu, vjerski dio i zabavni dio.

111. Pozdrav organizatora

Pozdrav u pravilu obavlja najviši po činu i položaju u vatrogasnoj organizaciji koja je organizator vatrogasne priredbe.

Predstavnici državnih tijela se pozdravljaju po slijedećem redosljedu:

- predsjednik Republike Slovenije;
- predsjednik Državnog zbora Republike Slovenije;
- predsjednik Vlade Republike Slovenije;
- predsjednik Nacionalnog vijeća Republike Slovenije;
- predsjednika Ustavnog suda Republike Slovenije;
- Pučki pravobranitelj;
- ministre, ako ih je više onda prvo nadležnog za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ili zaštitu od požara;
- zastupnike Državnog zbora Republike Slovenije;
- zapovijednika Civilne zaštite Republike Slovenije;
- generalnog direktora Uprave Republike Slovenije za zaštitu i spašavanje;
- glavnog inspektora za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća;
- predsjednika Vatrogasnog saveza Slovenije i Udruženja slovenskih profesionalnih vatrogasaca;
- zapovijednika Vatrogasnog saveza Slovenije;
- člana Upravnog odbora, Nadzornog odbora i Arbitraže Vatrogasnog saveza Slovenije;
- predstavnika vjerske zajednice;
- predstavnike navladinih organizacija na razini države;

Na nivou vatrogasnog saveza se najprije pozdravlja predsjednike državnih tijela i organizacija iz prednjeg stavka a zatim po slijedećem redosljedu:

- gradonačelnika grada ili načelnika općine koje objedinjava vatrogasni savez;
- predstavnike upravnih jedinica ili drugih teritorijalnih jedinica državnih tijela koji djeluju na području vatrogasnog saveza;
- regionalnog zapovijednika Civilne zaštite;
- predsjednika vatrogasnog saveza;
- zapovijednika vatrogasnog saveza;

- predstavnike drugih vatrogasnih saveza ;
- predstavnike vjerskih zajednica;
- predstavnike drugih društava i njihovih saveza.

Na općinskoj ili grada razini se pozdravljaju najprije predstavnici državnih tijela i organizacija a zatim predstavnike na nivou vatrogasnog saveza iz prijašnjeg stavka te zatim po slijedećem redosljedju:

- načelnika ili gradonačelnika;
- članove općinskog ili gradskog skupštine;
- zapovjednika vatrogasnog zapovjedništva općine ili grada;
- vjerskog predstavnika; predstavnike drugih društava.

112. Svečani (pozdravni) govor

Organizator vatrogasne priredbe u programu određuje broj govornika, u pravilu najviše tri. Redosljed govornika je obrnut od redosljeda pozdravljanja na priredbi tako da zadnji govori govornik koji je najviši po položaju.

113. Podjela odlikovanja i priznanja

Podjela vatrogasnih odlikovanja se provodi tako da voditelj programa ili predstavnik vatrogasaca čita dokument o podjeli vatrogasnih odlikovanja u pravilu s obrazloženjem. Predstavnik vatrogasne organizacije, u pravilu s visokim činom i položajem u vatrogasnoj organizaciji, zatim izvrši podjelu vatrogasnih odlikovanja. Primaoc vatrogasnog odlikovanja prima u pravilu u vatrogasnoj odori i u položaju „mirno“.

Vatrogasno odlikovanje se dijeli od najnižega do najvišeg po vrsti i stupnju odlikovanja. Odlikovanja Vatrogasnog saveza Slovenije dijeli predstavnik Vatrogasnog saveza Slovenije. Odlikovanja drugih vatrogasnih organizacija dijele njihovi predstavnici. Vatrogasno odlikovanje se daje na svečani način i u pravilu pojedincu. Posmrtno se vatrogasno odlikovanje uručuje rodbini pokojnog vatrogasca.

Značka za dugotrajni rad u vatrogasnoj organizaciji u pravilu se uručuje primaocu od strane predstavnika vatrogasnog saveza.

Na vatrogasnim priredbama se može podjeliti također državna odlikovanja vatrogascu i vatrogasnoj organizaciji po propisima koji uređuju podjelu državnih odlikovanja. Državna odlikovanja daju se vatrogasnim organizacijama i vatrogascima od strane predstavnika države.

Odredbe te točke o podjeli vatrogasnih odlikovanja se smisleno upotrebljavaju također za podjelu činova, priznanja nagrade i počasnih naziva.

Po podjeli vatrogasnih odlikovanja predstavnik vatrogasne organizacije koji dijeli odlikovanja svim odlikovanim čestita i zahvali im se.

114. Vatrogasna obilježavanja

Kod obilježavanja se na svečani način vatrogasnoj postrojbi preda vatrogasna zastava, obavlja otvaranje vatrogasnog doma ili drugog vatrogasnog objekta, predaje u upotrebu vatrogasno vozilo ili druga zaštitna i spasilačka oprema odnosno obilježavanje druge za vatrogasnu postrojbu važne nabavke.

Obilježavanje u pravilu se događa po slijedećem postupku:

- prema programu događaja ima načelnik ili gradonačelnik, pokrovitelj, kum, sponzor ili druga zaslužna osoba kratak govor prisutnima ispred vatrogasne

zastave odnosno prereže traku ili na drugi primjeren način preda vatrogasni objekt odnosno vatrogasno vozilo ili drugu vatrogasnu opremu vatrogasnoj postrojbi;

- vatrogasna zastava ili vatrogasni dom se u pravilu predaje predsjedniku ili predstojniku vatrogasne organizacije, vatrogasno vozilo i druga spasilačka oprema se u pravilu predaje zapovijedniku vatrogasne postrojbe;
- predsjednik odnosno predstojnik ili zapovijednik se zahvali i preda vatrogasnu zastavu stjegonoši (zastavničaru), ključeve vatrogasnog doma ili drugog vatrogasnog objekta upravitelju (domaru), vatrogasnog vozila vozaču odnosno drugu spasilačku opremu vatrogascu koji će brinuti o toj vatrogasnoj opremi. Stjegonoša, upravitelj, vozač odnosno drugi primatelj se zahvali i obeća da će se objekat odnosno vatrogasno vozilo ili vatrogasna oprema namjenski i stručno koristiti i brižno održavati.

Vatrogasna postrojba koja preuzima zastavu, vatrogasni dom, vatrogasno vozilo ili drugu vatrogasnu opremu te drugi vatrogasci koji sudjeluju na svečanosti kod predaje u položaju „MIRNO – POZDRAV“ a nakon završetka preuzimanja njima se naređuje „MIR – NO“ i „NA MJESTU ODMOR“.

115. Vjerski dio

Kao sastavni dio vatrogasne priredbe se može obaviti blagoslivljanje vatrogasne zastave, vatrogasnog doma ili drugog vatrogasnog objekta, vatrogasnog vozila ili druge vatrogasne opreme koju će obaviti odgovarajući predstavnik verske zajednice. O tijeku tog dijela vatrogasne priredbe se dogovori organizator i predstavnik vjerske zajednice.

Kod vatrogasne priredbe kod visokih objekata osnivanja vatrogasne organizacije ili preuzimanja vatrogasnog doma i drugih objekata može se organizirati prije ili poslije priredbe vjerski obred u vjerskom objektu. Vatrogasci svojevoljno odlučuju o sudjelovanju na vjerskom obredu. Vjerskom obredu prisustvuju kao ostali sudionici bez kape na glavi.

116. Kulturni program

Kulturni program na vatrogasnoj priredbi se priprema i izvodi ovisno o osobini i namjeni vatrogasne priredbe.

117. Zabavni program

Zabavni dio programa se u pravilu izvede odvojeno od glavnog dijela vatrogasne priredbe.

118. Razvijanje vatrogasne zastave

Razvijanje vatrogasne zastave se obavlja svečano u pravilu na otvorenom prostoru ispred postrojene vatrogasne postrojbe, drugim pozvanim vatrogasnim postrojbama, vatrogascima i građanima.

Lijevo i ispred postrojene vatrogasne postrojbe čija zastava se razvija, gledano nasuprot formacije, se postroje stjegonoše i njihovi pratitelji. Desno i ispred postrojene vatrogasne postrojbe je mjesto glazbe koje je okrenuta prema zastavi. Razvijanje zastave se izvodi na sredini prostora kojeg omeđuje postrojena vatrogasna postrojba, stjegonoše i pratitelji na levoj strani te vatrogasnom glazbom na desnoj strani.

Kod razvijanja vatrogasne zastave sudjeluje darovatelj zastave odnosno gradonačelnik ili načelnik ili predstavnik općine ili grada, predsjednik odnosno predstavnik vatrogasne organizacije, zapovijednik vatrogasne organizacije i stjegonoša sa pratiteljem.

Kod razvijanja zastave u zatvorenom prostoru se raspored vatrogasne postrojbe, stjegonoša, glazbe i drugih smisleno prilagodi veličini prostora.

119. Tijek razvijanja vatrogasne zastave

Zapovijedajući zapovijeda „MIRNO – POZDRAV“, glazba na to zasvira vatrogasnu koračnicu i na prostor pristupe stjegonoše s pratiteljima i postave se na mjesto određeno za vatrogasne zastave. Nakon postavljanja zastava zapovijedajući zapovijeda „MIR-NO, NA MESTU – ODMOR“.

Prema utvrđenom protokolu svečanosti darivatelj odnosno druga osoba priprema zastavu za razvijanje, zapovijedajući zapovijeda „MIRNO – POZDRAV“ i tijekom sviranja koračnice, darivatelj razvija zastavu te ju preda predsjedniku odnosno predstojniku vatrogasne organizacije.

Predsjednik odnosno predstojnik vatrogasne organizacije preuzima zastavu i nagne ju u smjeru nasuprot od postrojenih vatrogasnih postrojbi pod kutom od 45 stupnjeva. Prilazi zapovijednik vatrogasne postrojbe s leve strane i stjegonoša s desne strane, okrenuti prema zastavi te polože desnu ruku na koplje zastave. Nakon toga predsjednik odnosno predstojnik vatrogasne organizacije izriče zavjet: „Preuzimam zastavu i obećavam da će naše članstvo s nesebičnim radom uvijek i posvuda dokazivati da je vrijedno biti član vatrogasne organizacije i da će pod ovom zastavom biti jedinstveni i složni“.

Nakon zavjeta predsjednik odnosno predstojnik vatrogasne organizacije predaje zastavu stjegonoši (zastavničaru), a zapovijedajući zapovijeda „MIR-NO, NA MESTU ODMOR“. Slijedi vješanje traka na zastavu po proceduralnom redu kojeg je odredio organizator. Može se obaviti također i blagoslov zastave.

Nakon završetka vješanja traka na zastavu, stjegonoša uz pomoć dva pratioca napravi pozdrav zastavi sa svim prisutnim zastavama tako da se s bakljom na koplju zastave dotskne baklja na koplju svake prisutne zastave i na kraju postavi na čelo razvijenih zastava.

Predsjednik odnosno predstojnik vatrogasne organizacije koje se zastva razvijala, se u ime vatrogasne orgnizacije zahvali darovatelju zastave i darovateljima traka te iglama. Pročita popis svih darivatelja.

Nakon zahvale predsjednik odnosno predstojnik vatrogasne organizacije slijede pozdravni govori.

Nakon završetka programa zapovijedajući zapovijeda „ZA ODLAZAK ZASTAVA – MIRNO POZDRAV“, zasvira koračnica a stjegonoše s pratiteljima odkoračju sa svečanog podija. Zapovijedajući zapovijeda „MIR – NO, SLOBODNO“ i razvijanje zastave je s tim završeno.

120. Zamjena vatrogasne zastave

U slučaju kad se zamjenjuje stara zastava novom zastavom postupak razvijanja zastave je slijedeći:

- staru zastavu donese stjegonoša s pratiteljima na svečani podij na čelu formacije zastava i nakon toga slijedi razvijanje nove zastave;
- nakon završetka stavljanja traka na novu zastavu, stjegonoša nove zastve s pratiteljima izvrši pozdrav stare zastave s dodiranjem baklje na koplju, nakon čega oba stjegonoše izvrše pozdrav s ostalim zastavama koje sudjeluju kod razvijanja nove zastave.;

- nakon završetka pozdravljanja zastava, stjegonoše se s pratiteljima s novom i starom zastavom vrte na čelo formacije zastava. Stjegonoša staru zastavu zamota, a pratioci ga povežu s trobojnicom.

Daljnji protokol vatrogasne svečanosti je isti kao kod razvijanja nove zastave.

121. Vatrogasna povorka

Vatrogasna povorka je nastup vatrogasaca u mimohodu vatrogasnih formacija i vatrogasnih vozila te druge vatrogasne opreme. U povorci može sudjelovati također i postrojbe drugih spasilačkih službi odnosno snaga za zaštitu, spašavanje i pomoć.

Formacija vatrogasaca i vatrogasnih vozila koji sudjeluju u vatrogasnoj povorci se formiraju u kolonu koja se sastoji od čela, glavnog dijela i vatrogasnih vozila. U koloni su u pravilu vatrogasci razvrstani u vrstu po četiri ili više osoba.

Kod većih vatrogasnih povorki organizator imenuje zapovjedništvo povorke koje imenuje zapovjednika povorke te izrađuju plan povorke u kojem su dužni osigurati neometano kretanje povorke.

122. Čelo kolone

Čelo kolone se sastoji od:

- zastavničar s državnim zastavom i s pratiteljem;
- sudionici u narodnoj nošnji;
- puhački orkestar;
- nosioc vatrogasnog grba sa pratiteljem;
- zapovjednik povorke s dvojicom pomoćnika;
- stjegonoša s vatrogasnom zastavom organizatora povorke s dva pratitelja;
- počasna postrojba;
- vatrogasne zastave koje nisu postavljene na čelo ešalona.

Zapovjednik i pomoćnik zapovjednika povorke, stjegonoše i pratitelji te vatrogasci u počasnoj postrojbi nose kacige, bijele rukavice i vatrogasni pojas:

123. Glavni dio kolone

Glavni dio kolone sačinjavaju ešaloni:

- vatrogasne mladeži;
- članice;
- članbovi;
- drugi učesnici povorke.
- Ešaloni članica i članova su sastavljeni po veličini i po vrsti vatrogasne odore. Čelo ešalona čini voditelj ešalona, vatrogasna zastava i vatrogasni zapovjednik ili voditelj. Na udaljenosti tri do pet koraka za njima slijede članice i članovi posloženi u formaciju po veličini.

Vatrogasni zapovjednik ili voditelj ne gledajući njihovu visinu su prvi red ešalona.

Vatrogasci u povorci nose propisanu odoru.

Voditelji ešalona nose odoru koju nose vatrogasci u ešalonu.

124. Vatrogasna vozila

Na čelu kolone vatrogasnih vozila su star vatrogasna vozila koja predstavljaju vatrogasnu tehničko kulturno nasljeđe.

Vatrogasna vozila su svrstana u formaciju od lakših do težih vatrogasnih vozila odnosno od vatrogasnih vozila za opću namjenu do specijalnih vozila. Vatrogasna vozila mogu imati spojene prikolice odnosno prikolice s namjenskom spasilačkom opremom kao što su čamci i slično.

Formacija vatrogasnih vozila je u pravilu u dva reda ako to omogućava prostor odnosno prometnica po kojoj prolazi povorka.

Vatrogasna vozila u koloni voze pored svečane tribine s primjerenom brzinom. Između kolone koju čine pješaci i čela kolone vatrogasnih vozila mora biti sigurnosni razmak. Čelo motoriziranog dijela povorke može imati svojeg voditelja koji se vozi u zapovijednom vozilu kao voditelj ešalona.

U vatrogasnom vozilu koji je u povorci nalazi se vozač i suputnik u radnoj odori i s kapom.

Vatrogasna vozila u povorci ne upotrebljavaju zvučne signale.

125. Tijek povorke

Nakon formiranja ešalona i kolone, zapovijednik povorke te njegov pomoćnik pregledaju formaciju. Zapovijednik povorke se nakon pregleda kolone s pomoćnikom uputi po položaju k najvišem predstavniku vatrogasne organizacije na svečanoj tribini te mu sopći o stanju i pripremljenosti vatrogasne povorke te ga zamoli za odobrenje da povorka krene. Po odobrenju početka kretanja povorke zapovijednik povorke s pomoćnikom se vrati na čelo povorke te izdaje zapovijed voditeljima ešalona za pokretanje povorke.

Kad se zapovijednik povorke ili voditelj ešalona približe počasnoj tribini na 10 m, zapovijedaju „POZDRAV NA – DESNO“ odnosno „POZDRAV NA- LEVO“ s obzirom na lokaciju počasne tribine i pozdrave s vatrogasnim pozdravom. Vatrogasci u formaciji pozdravljaju u skladu s ovim pravilima i pravilima o razvrstavanju.

Vatrogasci na svečanoj tribini odnosno kod gledanja vatrogasne povorke pozdravljaju s vatrogasnim pozdravom u položaju „mirno“ prolazak državne zastave, vatrogasnog grba, vatrogasnih zastava i počasne postrojbe te prolazak pojedinih ešalona odnosno odzdravljaju zapovijedniku povorke te voditeljima ešalona.

Kad prolazi zapovijednik povorke mimo svečane tribine, izađe iz kolone i postavi se lijevo od predstavnika vatrogasne organizacije na svečanoj tribini, kojeg je izvjestio o pripravnosti za pokretanje povorke i koji je odobrio početak kretanja povorke. Daljnje vođenje povorke preuzima pomoćnik kojeg je odredio zapovijednik povorke.

Kad se posljednja grupa pojedinog ešalona udalji od počasne tribine za 10m, voditelj ešalona zapovijeda „MIR – NO“.

Ako se povorka završava s proslavom (priredbom) čelo parade se razvrsta sukladno s planom povorke, ešaloni se pak razvrstaju sukladno priručniku o razvrstavanju u obliku stupca vodnih kolona.

Prije razlaza sudionika povorke zapovijednik povorke zapovijeda pozdrav odlazak zastava, zasnira koračnica i stjegonoše po određenom putu napuštaju mjesto priredbe. Nakon odlaska zastava zapovijednik povorke zapovijeda razluz formacija.

126. Vatrogasna počast kod umirovljenja

Kod umirovljenja vatrogasca koji je profesionalno obavljao vatrogasnu službu, može mu vatrogasna postrojba iskazati vatrogasnu počast tako da se vatrogasna postrojba postroji, zapovijedajući vatrogasca koji odlazi u mirovinu pozove da pregleda postrojenu postrojbu. Kod toga se može na vatrogasnim vozilima uključiti posebni svjetlosni i jednom također i zvučni signal. Nakon obavljenog pregleda vatrogasne postrojbe zapovijedajući pred postrojbom se oprosti od vatrogasca koji odlazi u mirovinu.

VATROGASNA ŽALOST (ŽALOŠĆENJE)

127. Vatrogasna žalost

Opća žalost u Republici Sloveniji koju je proglasio Državni zbor Republike Slovenije ili Vlada Republike Slovenije vrijedi također i kao vatrogasna žalost i prikazuje se kao vatrogasna žalost. Kod vatrogasne žalosti se:

- na vatrogasnom domu zastava spusti na pola koplja;
- organiziraju komemoracije ili oproštajne sjednice;
- prigodni program vatrogasnog takmičenja i vatrogasne priredbe;
- otkazivanje ili reduciranje izvođenja kulturnih i zabavnih vatrogasnih priredbi.

Vatrogasci organiziraju komemoraciju povodom smrti člana vatrogasne organizacije neovisno o njegovoj starosti, spol ili položaj u vatrogasnoj organizaciji.

Vatrogasci mogu sazvati oproštajnu sjednicu, organizirati počasnu stražu, organizirano prisustvuju pogrebu s zastavama i postrojbama odnosno na drugi primeren način sudjeluju u tužnom obilježavanju smrti nosioca važnih funkcija zakonodavne, izvršne ili sudben vlasti, predstavnika ili pripadnika snaga za zaštitu, spašavanje i pomoć, pripadnika policije ili Slovenske vojske i u drugim primjerima koji su važni za vatrogastvo i vatrogasno djelovanje.

128. Pogreb člana vatrogasne organizacije

Pogreb člana vatrogasne organizacije provodi se po lokalnim običajima i sukladno s propisima. Vatrogasci na pogrebu sudjeluju u skladu s ovim pravilima ako se tome ne protivi najbliža rodbin pokojnog, odnosno ako je pokojnik tako želio pred smrt. Predstavnik vatrogasne organizacije se o svojem sudjelovanju pri pogrebnoj svečanosti dogovara s rodbinom koja organizira pogreb pokojnika.

Vatrogasna organizacija povodom smrti svojega člana može za organiziranje pogrebne svečanosti ustanoviti posmrtni odbor s ovlastima da:

- na vatrogasnom domu izvjesi zastavu na pola koplja koja stoji do noći dana kad je pokojnik pokopan;
- izrazi sućut najbližim pokojnika tako da u pravilu predstavnici vatrogasne organizacije obiđu najbliže pokojnika;
- pobrine da se na prostirci ispred ljesa ili urne na posmrtnom odru položi kaciga, radni pojas i državna i vatrogasna odlikovanja pokojnika;
- organizira kod posmrtnog odra počasnu stražu;
- prisustvuje tužnom sprovodu i pogrebnoj svečanosti.

Vatrogasna organizacija može organizirati komemoraciju na koju se pozivaju najbliži pokojnika.

U dogovoru s rodbinom određuje zapovijednik vatrogasne postrojbe skupinu koja drži počasnu stražu kod odra ili urne prije pogreba. Zadnja izmjena počasne straže prati pokojnika kao počasna pratnja do pokopa.

129. Pogrebna povorka

Kod pogrebne povorke pri pogrebu člana vatrogasne organizacije se vatrogasci poslože za državnu zastavu po slijedećem rasporedu:

- zastava vatrogasne postrojbe kojoj je pokojnik pripadao s pratiteljima;
- zastave drugih vatrogasnih organizacija pri čemu su stjegonoše s dva pratitelja ili svrstani u odjele koje vodi voditelj odjela;
- glazba;
- vjenac vatrogasne organizacije kojoj je pokojnik pripadao;
- delegacija vatrogasnog saveza i zapovijedništvo;
- nosioci priznanja Matevža Haceta;
- voditelj i ešalon vatrogasaca razvrstanih s obzirom na situaciju kada pogrebna povorka kreć;
- nosioc vatrogasnog odlikovanja s dva pratitelja, ako je pokojnik dobio također državna odlikovanja skupa s njima u povorci se nose također vatrogasna odlikovanja;
- nositelj vatrogasne kacige pokojnika s dva pratitelja, ako je pokojnik profesionalno obavljao vatrogasnu službu.

Kada vatrogasci prisustvuju na pogrebu osobe koja nije član vatrogasne organizacije, sudjeluju na njemu također drugi organizirani sastavi odnosno sastavi u odorama, tada se vatrogasci u pogrebnoj povorci uvrste smisleno s korištenjem prvog stavka ove točke i s poštovanjem općih protokolnih pravila za pogrebnu ceremoniju.

130. Vjerski obred

Ako je kod pogreba također vjerski obred, vatrogasci prisustvuju vjerskom obredu po svojoj volji kao ostali vjernici, osim nositelja odlikovanja i stjegonoša s njihovim pratiteljima te počasne postrojbe koje su prisutni također kod vjerskog obreda.

131. Nošenje mrtvačkog sanduka ili urne s posmrtnim ostacima

Mrtvački sanduk ili urna s posmrtnim ostacima pokojnog člana vatrogasne organizacije nose u odorama, osim ako rodbina ne želi drugačije.

Ako mrtvački sanduk ili urnu s posmrtnim ostacima pokojnika člana vatrogasne organizacije nose u odorama, mrtvački sanduk ili urnu prate vatrogasci u odorama.

132. Pokop

Vatrogasna formacija se pred grobom postavi na primjerenom mjestu. Stjegonoša se postavi bliže grobu. Vatrogasci u formaciji i stjegonoša su u položaju „NA MJESTU – ODMOR“.

Pred otvorenim grobom ili na drugom odgovarajućem mjestu se od pokojnog člana oprost s kratkim govorom predstavnik vatrogasne organizacije koje je bio član pokojnik.

Pri spužtanju mrtvačkog sanduka ili urne u grob zapovijeda zapovijedajući vatrogascima i stjegonoši „MIRNO – POZDRAV“. Stjegonoše pozdravljaju na način određen ovim

pravilima. Kod spuštanja mrtvačkog sanduka ili urne u grob može se dati zvučni i svjetlosni signal s automobilskim sirenama i plavim svjetlima koji traje 15 sekundi i dajes se najviše sa tri vatrogasna vozila. Ako na pogrebu sudjeluju također i drugi organizirani ili uniformirani sastavi s zastavama ili vatrogasnim zastavama ili stjegovima, način pozdravljanja kod spuštanja mrtvačkog sanduka ili urne u grob dogovori prethodno s organizatorom pogreba.

Nakon spuštanja mrtvačkog sanduka ili urne u grob se najbližem rođaku pokojnog profesionalnog vatrogasca preda pokojnikova vatrogasn kaciga. Oko predaje pokojnikove kacige na grobu treba se dogovoriti sa rodbinom prije pogreba.

Kad je pogreb završen, zapovijedajući zapovijeda vatrogasnoj formaciji i stjegonoši „MIR – NO“ i odlazak na kraju pogreba.

133. Sudjelovanje na drugim obilježavanjima žalosti

Vatrogasci u prikladnoj formaciji, delegaciji ili na drugi primjeren način mogu sudjelovati također kod pogrebnih obilježavanja s kojima se obilježavaju događaji koji su važni za nacionalni identitet odnosno državnost, vatrogastvo i vatrogasnu djelatnost odnosno zaštitu od prirodnih i drugih nesreća ili humanitarnih djelovanja. U tu svrhu mogu sudjelovati u polaganju venaca, komemoraciji ili drugim oblicima obilježavanja žalosti.

IX. POGLAVLJE PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

134. Usklađivanje akata

Pravilnike, priručnike i druge unutarnje akte u Vatrogasnon savezu Slovenije i Udruženju slovenskih profesionalnih vatrogasaca te u vatrogasnim organizacijama treba se ovim pravilima uskladiti u roku od jedne godine po njihovim stupanjima na snagu, statute dobrovoljnih vatrogasnih organizacija uskladiti u roku od 5 godina po njihovom stupanju na snagu.

135. Upoznavanje s pravilima

Vatrogasni savez Slovenije i Udruženje slovenskih profesionalnih vatrogasaca s ovim pravilima na organizirani način upoznaju svoje članstvo.

136. Stupanje na snagu

Ova pravila stupaju na snagu petnaestog dana nakon objave u Uradnem listu Republike Slovenije.

Ljubljana, dana 16. juna 2010. godine.

